

**UNIVERSITATEA BABEȘ – BOLYAI, CLUJ-NAPOCA**  
**FACULTATEA DE STUDII EUROPENE**  
**ȘCOALA DOCTORALĂ RELAȚII INTERNAȚIONALE ȘI STUDII EUROPENE**  
**Domeniul: Științe Politice**

**Titlul tezei de doctorat**

**Discursul public despre romi în România - Reprezentare și  
putere**

**Coordonator științific:**  
**Prof. Univ. Dr. Sergiu Mișcoiu**

**Absolvent:**  
**Norina Elvira Herki**

**Cluj - Napoca**  
**2025**

## CUPRINS

|                                                                                                       |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Introducere.....                                                                                   | 3   |
| 1.1. Scopul, motivația cercetării și încadrarea în dezbaterile științifice curente.....               | 4   |
| 1.2. Relevanța lucrării : Elemente de noutate și utilitate ale lucrării .....                         | 15  |
| 1.3. Abordarea metodologică și metode de cercetare .....                                              | 25  |
| 1.4. Limitele lucrării .....                                                                          | 39  |
| 2. Cine vorbește despre romi? Actori și discursuri.....                                               | 43  |
| 2.1 Romii ca minoritate națională.....                                                                | 43  |
| 2.2 Organizații europene și internaționale .....                                                      | 45  |
| 2.2.1 Punctul de Contact pentru Romi și Sinti.....                                                    | 49  |
| 2.2.2 Consiliul Europei.....                                                                          | 50  |
| 2.2.3 Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI).....                              | 53  |
| 2.2.4 Discursul UE despre romi: De la Integrare la Incluziune și Participare .....                    | 54  |
| 2.3 Discursul public despre romi din România: Actori și discursuri .....                              | 66  |
| 2.3.1 Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și discursul despre romii din România....    | 66  |
| 2.3.2 Agenția Națională pentru Romi și discursul politicilor publice pentru romi.....                 | 68  |
| 2.3.3 Discursul organizațiilor rome și pro-rome.....                                                  | 70  |
| 3. Metadiscursul despre identitatea, participarea și reprezentarea politică a romilor.....            | 74  |
| 3.1 (Ne)Încrederea romilor în structuri, instituții și reprezentanți .....                            | 79  |
| 3.2 Percepțiile romilor privind partide și lideri politici .....                                      | 82  |
| 3.3 Romii și organizațiile politice care îi reprezintă .....                                          | 84  |
| 3.4 Romii și liderii politici romi și ne-romi .....                                                   | 89  |
| 4. Proiecte etnopolitice ale romilor .....                                                            | 96  |
| 4.1 Mișcarea romilor și modele de proiecte etnopolitice .....                                         | 97  |
| 4.2 Ian Hancock și modelul „talking back” .....                                                       | 100 |
| 4.3 Rudko Kawczynski și modelul etnopolitic al mobilizării civice .....                               | 104 |
| 4.4 Nicolae Gheorghe: modelul civic, etnogeneză și romii ca minoritate transnațională.....            | 107 |
| 4.5 După Gheorghe .....                                                                               | 122 |
| 4.6 Alianța Civică Democrată a Romilor.....                                                           | 124 |
| 4.7 Platforma civică Aresel.....                                                                      | 133 |
| 5. Conflicte etnoculturale și etnopolitice: Discursul despre romi post-aderare la UE a României ..... | 136 |
| 5.1 (Exo)Discursul politic despre romi după 2007 .....                                                | 136 |
| 5.2 Propuneri legislative: „Romii să fie țigani” .....                                                | 146 |

|     |                                                                                                         |     |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 6.  | Proiectul etnopolitic al Asociației Partida Romilor Pro-Europa .....                                    | 165 |
| 6.1 | Manifestul Partidei Romilor „Pro-Europa” .....                                                          | 169 |
| 6.2 | Revendicări etnopolitice și activitatea parlamentară.....                                               | 182 |
| 6.3 | Colaborări cu partide politice.....                                                                     | 190 |
| 7.  | Romii Pakivale: reîntoarcerea la cultură sau o formă de populism? .....                                 | 203 |
| 7.1 | Uniunea Romilor Pakivale: Revenirea la cultură, comunitate și autenticitate .....                       | 203 |
| 7.2 | Lupta pentru reprezentare: Romii „adevărați,, versus „kaștalii” .....                                   | 211 |
| 7.3 | Lupta pentru hegemonie etnopolitică: cine are dreptul să vorbească în numele romilor? .....             | 211 |
| 7.4 | Reîntoarcere la cultură sau Populism? .....                                                             | 226 |
| 7.5 | Declinul și relansarea Uniunii Romilor Pakivale.....                                                    | 228 |
| 8.  | Radicalizarea discursului despre romi în spațiul public: Pandemia, alegerile sau partide extremiste? .. | 230 |
| 8.1 | Discursul anti - rom: Discurs incitator la ură și Antițigănist .....                                    | 230 |
| 8.2 | Discurs anti-rom din partea partidelor mainstream în perioada pandemiei .....                           | 236 |
| 8.3 | Minoritatea romă și discursul partidului Alianța pentru Unirea Românilor (AUR) .....                    | 244 |
| 8.4 | Radicalizarea discursului despre romi: Pandemia, Alegerile sau AUR? .....                               | 253 |
| 8.5 | După pandemie: Romii și partidele extremiste .....                                                      | 257 |
| 8.6 | Votul minoritar: Pro sau anti-sistem? .....                                                             | 265 |
| 9.  | Romii și Recensământul: Reprezentare și politici identitare.....                                        | 267 |
| 9.1 | Dinamica structurii identitare a minorității rome.....                                                  | 267 |
| 9.2 | Discursul privind greutatea demografică a romilor .....                                                 | 272 |
| 9.3 | NELM și proiectele identitare ale romilor .....                                                         | 275 |
| 9.4 | Politica identitară bazată pe endonimul „ rom” .....                                                    | 304 |
| 10. | Concluzii .....                                                                                         | 307 |
| 11. | Bibliografie.....                                                                                       | 313 |

## Rezumat

Această teză de doctorat investighează participarea și reprezentarea politică a romilor în România postcomunistă, dintr-o perspectivă discursivă. În acest sens, cercetarea propune o reconfigurare a cadrului de analiză: dincolo de voturi și locuri în Parlament, reprezentarea este înțeleasă ca o luptă simbolică pentru vizibilitate, legitimitate și definirea identității.

Plecând de la discrepanțele dintre greutatea demografică a romilor și reprezentarea lor politică - o reprezentare formală (prin locul rezervat în Parlament), lucrarea pune în lumină rolul determinant al discursurilor publice în modelarea identității colective și a posibilităților de mobilizare politică a acestei minorități. Astfel, cercetarea analizează tensiunile dintre exodiscurs — discursurile majoritare, politice, instituționale și mediatice despre romi, și autodiscurs — discursurile formulate de liderii politici, activiști și organizațiile rome despre sine, despre identitate și apartenență. Scopul cercetării este de a explora felul în care aceste două niveluri discursiv-ideologice, dar și tensiunile interne ale autodiscursului însuși, acolo unde proiectul identitar al romilor rămâne vag definit, contestat sau fragmentat - interacționează, se confruntă, producând clivaje care afectează nu doar imaginea publică a romilor, ci și capacitatea de mobilizare colectivă, coerența proiectului identitar și eficacitatea reprezentării politice.

În centrul investigației stau două întrebări: (1) Cum influențează clivajul exodiscurs/autodiscurs proiectul identitar al romilor și participarea lor politică? și (2) Cum afectează competiția dintre proiectele etnopolitice capacitatea de mobilizare colectivă a acestei minorități? Teza propune că reprezentarea politică este inseparabilă de felul în care romii sunt reprezentați discursiv în spațiul public.

Contribuția tezei este relevantă și în contextul politic european contemporan, marcat de ascensiunea extremismului de dreapta și a discursurilor anti-minorități, în special anti-rom. Analizând discursurile instituționale (inclusiv cele europene), cele ale partidelor mainstream și extremiste de dreapta, dar și ale organizațiilor rome, teza propune o cartografiere a regimurilor sau practicilor discursive dominante și concurente. Aceasta evidențiază atât presiunea discursurilor stigmatizante, care blochează nu doar afirmarea identitară, ci și posibilitatea coagularii unui proiect etnopolitic coerent, cât și potențialul de

mobilizare al autodiscursului rom, în lupta pentru vizibilitate, recunoaștere și reprezentare politică legitimă.

Această cercetare aduce o contribuție semnificativă în domeniul reprezentării politice a romilor din România, prin focalizarea asupra dimensiunii discursiv-ideologice a reprezentării și participării romilor în România postcomunistă. Lucrarea valorifică metodologia ACD – în special abordările teoretice propuse de van Dijk și abordarea istorico-discursivă a lui Wodak – într-un cadru interdisciplinar, combinând analiza lingvistică, teoriile politice și cercetarea identitară. Prin triangulația surselor (discursuri politice, documente, sondaje, barometre, materiale media), lucrarea reconstituie complexitatea regimurilor sau practicilor discursive care modelează reprezentarea romilor.

În plan tematic, cercetarea oferă o cartografiere a principalelor proiecte etnopolitice ale romilor, discutând în paralel modele precum cel transnațional și civic al lui Nicolae Gheorghe, naționalismul cultural promovat de Ian Hancock, inițiative care au continuat ideile lui Gheorghe – Alianța Civică Democrată a Romilor și Platforma Civică Aresel, și alte proiecte etnopolitice, de tip protestar și anti-elitist, precum cel al Uniunii Romilor Pakivale. Lucrarea valorifică moștenirea ideatică a lui Nicolae Gheorghe și propune o relectură discursivă a acesteia, în contextul fragmentării actuale a mișcării politice rome. De asemenea, oferă o primă analiză sistematică a discursului Partidei Romilor „Pro Europa” și a programului său politic.

Originalitatea demersului se reflectă și în abordarea discursului anti-rom în contexte de criză (precum pandemia COVID-19), analizând intersectarea acestuia cu populismul radical și discursul partidelor extremiste (Alianța pentru Unirea Românilor - AUR) și mainstream. Un alt element de inovație este studierea proiectului etnopolitic propus de Uniunea Romilor Pakivale. În acest studiu, lucrarea aduce în prim-plan și emergența unui populism intra-grup – protestatar, anti-elitist, cu accente esențialiste – care, deși capabil să mobilizeze, poate agrava fragmentarea internă.

Studiul dedicat Nomenclatorului Etniilor și al Limbilor Materne (NELM) și a (auto)identificării romilor în cadrul Recensământului Populației și Locuințelor 2021, abordează o serie de probleme recente și sensibile, nu doar ca procese administrative sau statistice, ci ca mecanisme discursive de construcție, negociere și contestare a identității etnice. Această analiză este utilă și practică, oferă o

radiografie a stadiului actual al politicilor identitare ale romilor și posibilitatea de a aprecia, dincolo de discursurile publice sau instituționale, impactul proiectelor identitare și etnopolitice.

Utilitatea practică a lucrării este dublă: 1) oferă un cadru analitic pentru reconfigurarea strategică a mișcării politice rome, creând premise pentru recalibrarea proiectelor identitare și etnopolitice; 2) furnizează resurse relevante pentru activiști, formatori, decidenți și practicieni din domeniul incluziunii, anti-discriminării și reprezentării politice, prin cartografierea discursurilor dominante și alternative, dar și prin deconstruirea narațiunilor rasializante și populiste. Prin toate acestea, cercetarea devine nu doar o analiză critică, ci și un instrument de intervenție civică și politică.

Cercetarea se înscrie într-o paradigmă constructivistă și interpretativă, în care identitățile colective, inclusiv cea romă, sunt înțelese ca realități construite discursiv, permanent negociate, lucrarea plecând de la ideea că reprezentarea politică a romilor trebuie explorată și în relație cu discursurile publice care modelează imaginea și poziția acestei minorități în spațiul public și politic.

Metodologia centrală este Analiza Critică a Discursului (ACD), cu accent pe Abordarea Istorico-Discursivă (DHA), elaborată de Ruth Wodak, care contextualizează discursul în dinamici istorice și sociale și analizează strategiile discursive prin care sunt construite identități, stereotipuri sau justificări ale excluderii. ACD este tratată nu ca o simplă metodă, ci ca o abordare interdisciplinară, la intersecția dintre lingvistică, științe politice, sociologie, antropologie și analiza media.

Analiza s-a concentrat pe clivajul dintre autodiscurs (discursurile formulate de lideri romi) și exodiscurs (discursurile despre romi formulate de majoritari), evidențiind tensiunile, fragmentările și strategiile prin care se construiesc proiectele etnopolitice rome. Se analizează diferențele de viziune privind identitatea romă și participarea și reprezentarea politică, precum și conflictele interne ale autodiscursului, marcate de populism, anti-elitism și esențialism identitar.

Datele analizate provin dintr-un corpus variat de texte: discursuri politice (din Parlament, campanii electorale, congrese ale partidelor politice), documente programatice ale elitelor, partidelor și organizațiilor rome, interviuri media, postări social media, articole de presă, rapoarte oficiale și strategii guvernamentale sau europene, etc. Este utilizată metoda triangulației pentru articularea unei analize riguroase prin combinarea mai multor surse de date și niveluri de context – lingvistic,

intertextual, social și istoric – contribuind astfel la o înțelegere complexă și mai echilibrată a fenomenului cercetat, iar analiza intertextuală surprinde reluarea și resemnificarea narațiunilor anti-rome în diverse contexte.

Un element metodologic de noutate constă în integrarea social media ca spațiu de analiză a discursurilor spontane și nefiltrate, reflectând și analizând convingerile implicite, stereotipurile sau strategiile populiste ale discursului politic. S-a acordat o atenție deosebită momentelor de criză (aderarea la UE și inițiativa legislativă de a-i numi „țigani” pe romi, pandemia COVID-19, alegeri), în care discursurile despre romi se radicalizează și sunt instrumentalizate politic.

Metodologic, prin utilizarea Analizei Critice de Discurs (ACD), abordarea centrală a lucrării este interpretativă și nu urmează o procedură standardizată. Deși această abordare oferă o perspectivă valoroasă asupra mecanismelor de putere simbolică și ideologică, ea implică și o subiectivitate asumată, dată de poziționarea cercetătorului. Pentru a atenua aceste limitări, teza recurge la triangulație metodologică și contextuală (texte, contexte istorice, surse multiple), însă limitele de reprezentativitate rămân inerente. Lucrarea nu își propune o cartografiere exhaustivă a tuturor discursurilor despre romi din spațiul public românesc, ci selectează strategic episoade, contexte și discursuri relevante, analizate din perspectiva tensiunilor dintre autodiscurs și exodiscurs. Alegerea acestora este justificată prin impactul lor ideologic, politic și simbolic, dar nu permite generalizări empirice. O altă limitare importantă derivă din absența unor cercetări sociologice de teren privind comportamentul electoral al romilor – datele statistice și electorale sunt utilizate doar contextual, pentru a ancora analiza discursivă. Fiind o cercetare ACD, lucrarea nu urmărește neutralitatea absolută – dimpotrivă, își asumă o poziție critică și angajată față de (auto)(exo)discursurile care reproduc inegalitatea și stigmatizarea. Astfel, lucrarea nu oferă doar un diagnostic, ci și un instrument de reflecție strategică pentru recalibrarea proiectelor etnopolitice și susținerea unor forme de reprezentare mai incluzive.

Lucrarea demonstrează că discursul politic și public despre romi joacă un rol decisiv în configurarea reprezentării politice, iar tensiunile dintre discursurile externe și cele interne, alături de fragmentarea identitară a proiectelor etnopolitice rome, contribuie la slăbirea capacității de mobilizare colectivă. Studiul comparativ al viziunilor formulate de Nicolae Gheorghe, Partida Romilor „Pro-Europa”,

Uniunea Romilor Pakivale și platforma Aresel permite identificarea obstacolelor discursive care împiedică formularea unui consens identitar și politic coerent.

Exodiscursul – adică discursul formulat de actori politici majoritari, instituții și mass-media despre romi –este adesea stigmatizant, marcat de stereotipuri, ambivalență și oportunism, adaptat în funcție de contextul electoral sau geopolitic. În special în momente de criză, cum ar fi pandemia de COVID-19, exodiscursul se radicalizează, transformându-se în discurs al urii, cu accente etnonaționaliste și populiste. Lucrarea cartografiază actorii și strategiile implicate, evidențiind cum discursurile anti-romi sunt utilizate ca instrument de mobilizare electorală și de consolidare a identității majoritare, prin opoziție cu „celălalt” rom.

De asemenea, se evidențiază instabilitatea discursivă a elitelor politice rome și nerome, care ajustează mesajele în funcție de audiență și conjunctură. Acest oportunism discursiv, mai ales al exodiscursului, pune sub semnul întrebării autenticitatea angajamentului față de incluziunea romilor, contribuie la delegitimarea liderilor politici, slăbește potențialul de alianță politică și perpetuează inegalitățile simbolice.

Concluziile subliniază că viitorul reprezentării politice a romilor depinde de capacitatea de a construi alianțe interne bazate pe solidaritate și incluziune, dar și de parteneriate externe credibile, în special cu partide și lideri majoritari care validează, asumă cauza romă în spațiul public. Teza oferă, astfel, un cadru analitic valoros pentru reflecție critică, dezvoltarea strategiilor etnopolitice și formularea unor politici de incluziune bazate pe recunoaștere și justiție discursivă.



## 1. Bibliografie

### 1. CĂRȚI

#### A. Cărți tipărite

1. Boia, Lucian, *Două secole de mitologie națională*, București: Humanitas, 2012.
2. Bunesu, Ioana, *Roma in Europe. The Politics of Collective Identity Formation*, Ashgate Publishing Limited, 2014.
3. Centrul European pentru Drepturile Romilor, *Stare de impunitate: Încălcarea drepturilor omului – cazul romilor din România*, Cluj-Napoca, Editura: Centrul de Resurse pentru Comunitatile de Romi, 2001.
4. Chiriac, Marian; Constantinescu, Alina, (Ed.) Sălăgean, Mariana, (Lector) Moisă, Florin, *Se poate ieși din impas? inventar de probleme și soluții privind situația romilor din România*, Cluj-Napoca: Centrul pentru Diversitate Etnoculturală, 2007.
5. Codreanu, Ionuț și Fotiade, Nicoleta, *Cazul Mailat în presă. Raport de analiză media* (1–10 noiembrie 2007), București: ActiveWatch – Agenția de Monitorizare a Presei, 2008, [https://activewatch.ro/documents/131/Cazul\\_Mailat\\_in\\_presa\\_Feb08.pdf](https://activewatch.ro/documents/131/Cazul_Mailat_in_presa_Feb08.pdf).
6. Codreanu, Ionuț și Toma, Mircea, *Reprezentări ale etniei rome în produse culturale de masă. Raport de cercetare mass media 1990–2011*, București: Fundația Dezvoltarea Popoarelor, 2013, [https://www.academia.edu/23478358/REPREZENT%C4%82RI\\_ALE\\_ETNIEI\\_ROME\\_%C3%8EN\\_PRODUSE\\_CULTURALE\\_DE\\_MAS%C4%82](https://www.academia.edu/23478358/REPREZENT%C4%82RI_ALE_ETNIEI_ROME_%C3%8EN_PRODUSE_CULTURALE_DE_MAS%C4%82).
7. European Roma Rights Centre (ERRC), *State of Impunity: Human Rights Abuse of Roma in Romania*, Budapest: European Roma Rights Centre, 2001, <http://www.ispmn.gov.ro/uploads/11-state-of-engl.pdf>.
8. Fosztó, László, *Colecție de studii despre romii din România*, Cluj-Napoca: Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale și Editura Kriterion, 2009.
9. Furtună, A. Nicolae, Grigore, Delia, și Neacșu, Mihai, *Sostar na rovas?... O Samudaripen thaj lesqi ciaci paramisi. De ce nu plâng? Holocaustul romilor și povestea lui adevărată*, București: Editura Centrului Rromilor „Amare Rromentza”, 2010.
10. Horvath, Istvan (ed.), *Raport de cercetare Socioromap. O cartografiere a comunităților de romi din România*, Cluj-Napoca, Editura ISPMN, 2017  
[https://activewatch.ro/documents/179/Raport\\_anual\\_cu\\_privire\\_la\\_discursul\\_instigator\\_la\\_ura\\_2015\\_20161.pdf](https://activewatch.ro/documents/179/Raport_anual_cu_privire_la_discursul_instigator_la_ura_2015_20161.pdf).
11. Ionescu, Marica, *Dezvoltarea socială a minorității romilor din România. Analiza instituțiilor, a politicilor și a proiectelor naționale*, București: Editura Pro Universitaria, 2014.
12. Ionescu, Vasile, *Pakiv & Solah. Testamentul demnității și libertății rromilor. O introducere în gândirea lui Nicolae Gheorghe*, București: Editura Centrului Național de Cultură a Romilor, 2018,

[https://ikultura.ro/wpcontent/uploads/2019/08/Testamentul\\_demnitatii\\_finala\\_buna\\_7\\_decembrie.pdf](https://ikultura.ro/wpcontent/uploads/2019/08/Testamentul_demnitatii_finala_buna_7_decembrie.pdf).

13. Marin, Manuela, *Romii și regimul comunist din România. Marginalizare, integrare și opoziție*, Vol. 1-2, Cluj-Napoca: Editura MEGA, ed. 2017.
14. Mirga, Andrzej and Gheorghe, Nicolae, *The Roma in the Twenty-First Century*, Princeton: Project on Ethnic Relations, 1997.
15. Răileanu, Radu et al., *Raport anual cu privire la discursul instigator la ură din România 2015–2016. Premianții și repetenții discursului public responsabil*, București: ActiveWatch – Agenția de Monitorizare a Presei, 2017,  
[https://activewatch.ro/documents/179/Raport\\_anual\\_cu\\_privire\\_la\\_discursul\\_instigator\\_la\\_ura\\_2015\\_20161.pdf](https://activewatch.ro/documents/179/Raport_anual_cu_privire_la_discursul_instigator_la_ura_2015_20161.pdf).
16. Rostaș, Iulius, *A task for Sisyphus. Why Roma policies fail*, Budapest: Central European University Press, 2019.
17. Salat, Levente et al., *Mobilizarea politică a minorităților etnice și a migranților: Cazul României și contextul european actual*, Iași: Institutul European, 2016.
18. Sandu, Dumitru, *Comunitatile de Romi din România. O hartă a sărăciei comunitare prin sondajul PROROMI*, București: Banca Mondială, 2005.
19. Sarău, Gheorghe și Vidrașcu, Alexandru, *Dicționar Trilingv Rrom-Român-Englez*, București: Editura Centrului Național de Cultură a Romilor, 2019.
20. Székely, István Gergő. *Reprezentarea politică a minorităților naționale în România*. Studii de Atelier nr. 20. Cluj-Napoca: Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, 2009. <https://www.ispmn.gov.ro/uploads/szekely20.pdf>.
21. Van Dijk, Teun A., *Elite Discourse and Racism*, Newbury Park: SAGE Publications, 1993.
22. Vermeersch, Peter, *The Romani Movement. Minority Politics and Ethnic Mobilization in Contemporary Central Europe*, Oxford; New York: Berghahn Books, 2006.

#### B. Cărți în format electronic

1. Bădescu, Gabriel et al., *Barometrul Incluziunii Romilor*, București, Fundația pentru o Societate Deschisă, 2007,  
[extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://www.edrc.ro/docs/docs/cercetari/Barometrul-incluziunii-romilor.pdf](http://www.edrc.ro/docs/docs/cercetari/Barometrul-incluziunii-romilor.pdf).
2. Brown, Michael G, Denton, James, Robinson, Vicki, Rostas, Iulius și Russinov, Rumyan, *Roma Political Participation in Romania*, National Democratic Institute for International Affairs Assessment Mission, 2003,
3. Chiriac, Marian, Constantinescu, Alina, Sălăgean, Mariana (Ed.) și Florin Moisă (Lect.), *Se poate ieși din impas? Inventar de probleme și soluții privind situația romilor din România*, Cluj-Napoca: Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală, 2007,  
<http://www.edrc.ro/docs/docs/Raport%20Roma%202007.pdf>.

chromeextension://efaidnbmninnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.ndi.org/sites/default/files/1629\_ro\_romaparticip\_022803\_5.pdf.

4. Kiss, Dénes, *Sistemul instituțional al minorităților etnice din România, Studii de Atelier. Cercetarea Minorităților Naționale din România*, coord. Iulia Hossu, Horváth István, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj-Napoca, 2010.
5. Kiss, Tamás și Veress, Ilka, *Minorități Din România. Recensământ 2011 -Procese Demografice*. Studii de Atelier.-Cercetarea Minorităților Naționale din România, nr. 65, Cluj-Napoca: Editura Institutul Pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, 2018, <https://ispmn.gov.ro/node/minoriti-din-romnia-recensmnt-2011---procese-demografice>.
6. Matache, Margareta și Bhabha, Jacqueline, „Anti-Roma Racism is Spiraling during COVID-19 Pandemic”, in *Health and Human Rights Journal*, vol. 22, 1, 2020, pp. 379-382.
7. Rorke, Bernard, „Inequality, anti-Roma racism, and the coronavirus”, in *EU Observer*, March 19, 2020, <https://euobserver.com/coronavirus/147759>.
8. Székely, István Gergő, *Reprezentarea Politică a Minorităților Naționale în România*, Cluj-Napoca: Editura Institutului pentru Studierea Minorităților Naționale, 2009, <https://ispmn.gov.ro/node/reprezentarea-politica-a-minoritatilor-nationale-in-romania-the-political-representation-of-national-minorities-in-romania>.
9. Wodak, Ruth et al., *The Discursive Construction of National Identity*, Edinburgh: Edinburgh University Press, 2009, <http://www.jstor.org/stable/10.3366/j.ctt1r26kb>.

## 2. Capitoare sau articole în volum colectiv (tipărit sau electronic)

1. Foszto, Laszlo și Anăstăsoaie, M Viorel, „România: reprezentări, politici publice și proiecte politice”/„Romania: representations public policies and political projects”, in Will Guy (ed), *Between Past and Future the Roma of Central and Eastern Europe*, University of Hertfordshire, 2001.
2. Fosztó, László, “Începuturile Mișcării Naționale În Rândul Romilor: Există o Conștiință Națională a Țiganilor?” în Foszto Laszlo (ed) *Colecție de Studii Despre Romii Din România*, Cluj-Napoca: ISPMN-Kriterion, 2009.
3. Gheorghe, Nicolae în dialog cu Rostaș, Iulius, „Sensurile unei identități. Identitatea romani între victimizare și emancipare”, în István Horváth-Lucian Nastasă (ed.), *Rom sau țigan. Dilemele unui etnonim în spațiul românesc*, Cluj-Napoca: Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, 2012.
4. Gheorghe, Nicolae și Pulay, Gergő, „Alegeri de făcut și prețuri de plătit: Roluri potențiale și consecințe privind activismul rom și elaborarea politicilor pentru romi”, în Nicoleta Bițu (ed), *Nicolae Gheorghe - O viață dedicată romilor*, București: Editura Centrului Național de Cultură a Romilor, 2016.
5. Gheorghe, Nicolae, „The Social Construction of Romani Identity, in Thomas Acton (ed.), *Gypsy Politics and Traveler Identity*, Hatfield: University of Hertfordshire Press, 1997.

6. Hancock, Ian, „The Struggle for the Control of Identity”, în *Transitions* 4 (4): 36–44, 1997.
7. Horvath, Istvan, „Etnonimul de rom ca instrument al politicii identitare”, în Istvan Horvath-Lucian Nastase (ed.), *Rom sau Țigan. Dilemele unui etnonim în spațiul românesc*, Cluj-Napoca: Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale și Fundația Soros România, 2012.
8. Kawczynski, Rudko. “The Politics of Romani Politics”, în *Transitions* 4 (4): 24–29, 1997.
9. Meyer, Michael, „Between theory, method, and politics: positioning of the approaches to CDA” în Wodak, Ruth și Meyer, Michael (eds.), *Methods of Critical Discourse Analysis*, London: SAGE Publications, 2001.
10. Mirga, Andrzej, “Roma Genocide: Historic and Symbolic Meanings for Collective Memory and Identity” in Anna Mirga-Kruszelnicka, Esteban Acuña C. and Piotr Trojański (Ed.), *Education for Remembrance of The Roma Genocide. Scholarship, Commemoration and the Role of Youth*, Cracow: Libron, 2015.
11. Mișcoiu, Sergiu, „Discourse Theory and Political Contestation. An Inquiry Based on an International Research Project” în Sergiu Mișcoiu, Oana-Raluca Crăciun, Nicoleta Colopelnic (coord.), *Radicalism, Populism, Interventionism. Three Approaches Based on Discourse Theory*, Cluj-Napoca: The Publishing House of the Foundation for European Studies (EFES), 2008, pp. 14–29, <https://www.academia.edu/12192163>.
12. Renan, Ernest, “What is a nation?” in Homi Bhabha (Ed), *Nation and Narration*, London: Routledge, 2009.
13. Rostas, Iulius, „Identitatea romani. Discurs, organizare și proiect politic” în Horváth, István și Nastasă, Lucian (eds.), *Rom sau țigan. Dilemele unui etnonim în spațiul românesc*, Cluj-Napoca: Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, 2012, pp. 199–230.
14. Rostas, Iulius, Introduction „Roma Participation: From Manipulation to Citizen Control” in Dezideriu Gergely (editor in chief), *Challenges of Representation: Voice on Roma Politics, Power and Participation*, Budapest: European Roma Rights Centre, 2012, 3-7.
15. Van Dijk, Teun A., „Multidisciplinary CDA: a plea for diversity” în Wodak, Ruth și Meyer, Michael (eds.), *Methods of Critical Discourse Analysis*, London: SAGE Publications, 2001, pp. 95-120.
16. Wodak, Ruth, „What CDA is about – a summary of its history, important concepts and its developments” în Wodak, Ruth și Meyer, Michael (eds.), *Methods of Critical Discourse Analysis*, London: SAGE Publications, 2001, pp. 1-13.

#### **Articole incluse în reviste electronice**

1. Anastăsoaie, M Viorel, “Roma/Gypsies in the History of Romania: An Old Challenge for Romanian Historiography.” in *Romanian Journal of Society and Politics*, Vol. 3, no.1, 2003, pp. 262-274.

2. Banerjee, Sikata, "Gender and Nationalism: The masculinization of Hinduism and female political participation in India", in *Women's Studies International Forum*, Vol. 26, No. 2, 2003, pp. 167 – 179.
3. Barany, Zoltan, „Romani Electoral Politics and Behaviour” în *JEMIE – Journal on Ethnopolitics and Minority Issues in Europe*, Issue 1, 2001, pp. 1–13.
4. Cashman, Laura și FitzGibbon, John, „Playing the Populist Game: Romaphobic Discourse in Mainstream European Parties”, *Academia.edu*,  
[https://www.academia.edu/8166981/Playing\\_the\\_Populist\\_Game\\_Romaphobic\\_Discourse\\_in\\_Mainstream\\_European\\_Parties](https://www.academia.edu/8166981/Playing_the_Populist_Game_Romaphobic_Discourse_in_Mainstream_European_Parties).
5. Costache, Ioanida, „Until we are able to gas them like the Nazis, the Roma will infect the nation”, Roma and the ethnicization of COVID-19 in Romania, *Revista DoR*, Aprilie 22, 2020, <https://www.dor.ro/roma-and-the-ethnicization-of-covid-19-in-romania>.
6. During, Simon, "Literature- Nationalism's other? The Case for Revision", in Homi Bhabha(ed.) *Nation and Narration*, London: Routledge, 2009, pp.138-153.
7. Fosztó, László, "Was There a 'Gypsy Problem' in Socialist Romania? From Suppressing 'Nationalism' to Recognition of a National Minority", in *Studia Universitatis Babes-Bolyai Sociologia*, vol.63, no.2, 2018, p.120, <https://doi.org/10.2478/subbs-2018-0014>.
8. Gheorghe, Nicolae și Mirga, Andrzej, „The Roma in the Twenty-First Century: A Policy Paper” în *Eurozine*, 12 martie 2001, <https://www.eurozine.com/the-roma-in-the-twenty-first-century-a-policy-paper/>.
9. Gheorghe, Nicolae, „Roma-Gypsy Ethnicity in Eastern Europe”, în *Social Research*, vol. 58, no. 4, The New School, 1991, pp. 829–844, <http://www.jstor.org/stable/40970676>.
10. Hancock, Ian, „The East European roots of Romani nationalism”, in *Nationalities Papers*, 19(3), 251–267, 1991, <https://doi.org/10.1080/00905999108408203>.
11. Herki, Norina Elvira, „Radicalizarea discursului românesc despre romi în spațiul public: pandemia, alegerile sau AUR?”, *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” – Series Historica*, supliment, nr. LXI/1, 2022, pp. 621–634, <https://new.historica-cluj.ro/wp-content/uploads/2025/03/Norina-Elvira-Herki.pdf>.
12. Herki, Norina. „Anti-Roma Discourses: The Struggle for Roma Holocaust Recognition, Collective Memory and Identity”, în *Studia Europaea*, nr. 2/2020, pp. 283–302. <https://doi.org/10.24193/subbeuropaea.2020.2.13>.  
[https://www.ecmi.de/fileadmin/redakteure/publications/JEMIE\\_Datens%C3%A4tze/Focus11-2001Barany.pdf](https://www.ecmi.de/fileadmin/redakteure/publications/JEMIE_Datens%C3%A4tze/Focus11-2001Barany.pdf).
13. Kelso, Michelle și Eglitis S. Daina, „Holocaust commemoration in Romania: Roma and the contested politics of memory and memorialization” in *Journal of Genocide Research* no. 16, 2014, pp. 487-511.
14. Marin, Timeea Elena, „‘We are Gypsies, not Roma!’ Ethnic Identity Constructions and Ethnic Stereotypes – an Example from a Gypsy Community in Central Romania”, *Studii de Atelier*.

- Cercetarea Minorităților Naționale din România / Working Papers in Romanian Minority Studies / Műhelytanulmányok a romániai kisebbségekről*, nr. 36, Cluj-Napoca, 2010, p. 18, <https://ispmn.gov.ro/node/we-are-gypsies-not-roma-ethnic-identity-constructions-and-ethnic-stereotypes--an-example-from-a-gypsy-community-in-central-romania>.
15. McGarry, Aidan, "Ambiguous nationalism? Explaining the parliamentary under-representation of Roma in Hungary and Romania." in *Romani Studies*, vol.19, no. 2, 2009, pp. 103-124. <https://doi.org/10.3828/rs.2009>.
  16. McGarry, Aidan, „Roma as a political identity: Exploring representations of Roma in Europe” în *Ethnicities*, Vol. 14, No. 6, 2014, pp. 756–774, doi: 10.1177/1468796814542182.
  17. Mișcoiu, Sergiu și Pantea, Ana Gabriela. „Alianța pentru Unirea Românilor în alegerile din 2024.” *Academia.edu*, 2024, [https://www.academia.edu/126460400/Alian%C8%9Ba\\_pentru\\_Unirea\\_Rom%C3%A2nilor\\_%C3%AE\\_n\\_alegerile\\_din\\_2024](https://www.academia.edu/126460400/Alian%C8%9Ba_pentru_Unirea_Rom%C3%A2nilor_%C3%AE_n_alegerile_din_2024).
  18. Miscoiu, Sergiu și Pantea, Ana, „‘Family, Faith and Freedom’ for Whom? The Reactions of the Roma Civil Society to the 2020 Re-emergence of the Romanian Far-right” în *Civil SzeMLE*, 2022, pp. 147–165, [https://www.researchgate.net/publication/361054117\\_Family\\_Faith\\_and\\_Freedom\\_for\\_Whom\\_The\\_Reactions\\_of\\_the\\_Roma\\_Civil\\_Society\\_to\\_the\\_2020\\_Re-emergence\\_of\\_the\\_Romanian\\_Far-right](https://www.researchgate.net/publication/361054117_Family_Faith_and_Freedom_for_Whom_The_Reactions_of_the_Roma_Civil_Society_to_the_2020_Re-emergence_of_the_Romanian_Far-right).
  19. Mișcoiu, Sergiu, “Is there a model for the political representation of the Romanian Roma?” în *Sfera Politicii*, nr. 123-124, 2006, pp. 78-90.
  20. Nagel, Joanne, “Masculinity and nationalism: gender and sexuality in the making of nations”, in *Ethnic and Racial Studies*, Vol. 21, No. 2 March, 1998.
  21. Preda, Cristian. „Partide, voturi și mandate la alegerile din România (1990–2012)”. *Studia Politica: Romanian Political Science Review* 13, nr. 1 (2013): 27–110. <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-447403>.
  22. Rostas, Iulius, „Challenges of Representation: Voice on Roma Politics, Power and Participation”, in *Journal of the European Roma Rights Centre*, 2012, p. 6.
  23. Rostas, Iulius, „Romii in România postcomunistă: mobilizare și discurs identitar” în *Sfera Politicii*, 2009, nr.138.
  24. Sigona, Nando și Trehan, Nidhi, „Neoliberalism, anti-Gypsyism and the EU’s dream deferred”, in *Lignes*, n.34, 2011.
  25. Tilly, Charles. „Introduction to Part II: Invention, Diffusion, and Transformation of the Social Movement Repertoire”. *European Review of History: Revue européenne d’histoire*, vol. 12, nr. 2, 2005, pp. 307–320. <http://dx.doi.org/10.1080/13507480500269134>.
  26. van Dijk, Teun A. “Discourse and Racism”. *Discourse & Society* 10, no.2 (1999): 147–155, *Academia.edu*, [https://www.academia.edu/19984991/Discourse\\_and\\_Racism](https://www.academia.edu/19984991/Discourse_and_Racism).

27. Wodak, Ruth, „Discourses about Nationalism, în *The Routledge Handbook of Critical Discourse Studies* (ed. John E Richardson & John Flowerdew), Routledge 2017, [https://www.researchgate.net/publication/305709817\\_Discourses\\_about\\_Nationalism](https://www.researchgate.net/publication/305709817_Discourses_about_Nationalism).

#### Articole în ziare, cotidiene, magazine, tipărit sau electronic

1. „Armenian Genocide: After EU, the US recognizes genocide in WWI”, *The Brussels Times*, October 30 2019, <https://www.brusselstimes.com/all-news/world-all-news/76395/armenian-genocide-after-eu-the-us-recognizes-genocide-in-wwi/>.
2. „Alegeri parlamentare 2020, rezultate finale: PSD - 28,9%; PNL - 25%; USR PLUS - 15%, AUR 9%. PMP și Pro România nu intră în Parlament”, 6 decembrie 2020, <https://www.digi24.ro/fara-categorie/alegeri-parlamentare-2020-rezultate-finale-psd-289-pnl-25-usr-plus-15-aur-98-pmp-si-pro-romania-nu-intra-in-parlament-1415280>.
3. „Băsescu cercetat pentru discriminare” în BBC News – Ediția română, 11 septembrie 2007, [https://www.bbc.co.uk/romanian/news/story/2007/09/070911\\_basescu\\_cercetat\\_discriminare.shtml](https://www.bbc.co.uk/romanian/news/story/2007/09/070911_basescu_cercetat_discriminare.shtml).
4. „Băsescu nu vrea să se renunțe la denumirea de «rrom» în favoarea celei de țigan” în Adevărul, 15 decembrie 2010, <https://adevarul.ro/stiri-interne/evenimente/basescu-nu-vrea-sa-se-renunte-la-denumirea-de-685598.html>.
5. „Băsescu: Cele mai mari probleme în diaspora, create de români de etnie romă” în Mediafax, 5 noiembrie 2007, <https://www.mediafax.ro/politic/basescu-cele-mai-mari-probleme-in-diaspora-create-de-romani-de-etnie-roma-1026625>.
6. „Călin Georgescu, pus sub control judiciar, după 5 ore de audieri. Un magistrat este cercetat alături de politician. Acuzațiile aduse.” Digi.ro, 27 februarie 2025. <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/justitie/surse-calin-georgescu-ridicat-de-politie-3135949>.
7. „Catalin Chereches (USL), reales primar la Baia Mare cu 86,03% din voturi – rezultate finale” în HotNews.ro, 11 iunie 2012, <https://hotnews.ro/catalin-chereches-usl-reales-primar-la-baia-mare-cu-8603-din-voturi-rezultate-finale-635218>.
8. „Cătălin Cherecheș (USL), reales primar la Baia Mare cu 86,03% din voturi – rezultate finale” în HotNews.ro, 11 iunie 2012, <https://hotnews.ro/catalin-chereches-usl-reales-primar-la-baia-mare-cu-8603-din-voturi-rezultate-finale-635218>.
9. „CNCD: Vladimir Tismăneanu, amendat cu 5.000 de lei pentru postarea despre Țândărei, Europa Liberă”, 06 mai, 2020, <https://romania.europalibera.org/a/cncd-vladimir-tismaneanu-amendat-cu-5-000-de-lei-pentru-postarea-despre-tandarei/30595800.html>.
10. „Corneliu Vadim Tudor despre problema tiganilor: Dupa calculul actual, noi ar trebui sa-i trimitem in India, pentru ca ei au venit din India” în HotNews, 3 septembrie 2010, <https://hotnews.ro/corneliu-vadim-tudor-despre-problema-tiganilor-dupa-calculul-actual-noi-ar-trebui-sa-i-trimitem-in-india-pentru-ca-ei-au-venit-din-india-713502>.

11. „Corneliu Vadim Tudor despre problema țiganilor: După calculul actual, noi ar trebui să-i trimitem în India, pentru că ei au venit din India” în HotNews, 3 septembrie 2010, <https://hotnews.ro/corneliu-vadim-tudor-despre-problema-tiganilor-dupa-calculul-actual-noi-ar-trebui-sa-i-trimitem-in-india-pentru-ca-ei-au-venit-din-india-713502>.
12. „Dâncu: E o diferență între țigănie și social-democrație” în Adevărul, 18 iunie 2007, <https://adevarul.ro/stiri-interne/politica/dancu-e-o-diferenta-intre-tigania-si-1013402.html>.
13. „Decalogul romilor”, CriticAtac, 4 octombrie 2011, <https://www.criticatac.ro/decalogul-romilor/>.
14. „Deputatul Cătălin Manea: Este nevoie de o nouă viziune și de o nouă abordare a comunităților de romi”, Partida Romilor, 2 noiembrie 2023, <https://partidaromilor.ro/deputatul-catalin-manea-este-nevoie-de-o-noua-viziune-si-de-o-noua-abordare-a-comunitatilor-de-romi/>.
15. „După Tismăneanu, CNCD se autosesizează și în cazul lui Bacalbașa. Deputatul PSD a scris pe Facebook că o să luăm coronavirusul „de la ciorile noastre” ”, Hotnews.ro, 11 Aprilie 2020, <https://www.hotnews.ro/stiri-esential-23830579-dupa-tismaneanu-cncd-autoseseaza-cazul-lui-bacalbasa-deputatul-psd-scris-facebook-luam-coronavirusul-ciorile-noastre.htm>
16. „Inițiativa legislativă a lui Silviu Prigoană e susținută de Guvern - Toți ‘romii’ devin ‘țigani’” în Libertatea, 6 decembrie 2010, <https://www.libertatea.ro/stiri/initiativa-legislativa-a-lui-silviu-prigoana-e-sustinuta-de-guvern-toti-rromii-devin-tigani-528037>.
17. „La Recensământ să ne declarăm etnia, adică țigani!”, Ziarul Unirea, 17 august 2011, <https://ziarulunirea.ro/la-recensamant-sa-ne-declaram-etnia-adica-tigani-19882/>.
18. „Nicolae Păun: Peste 100.000 de romi nu au fost încă recenzați”, Partida Romilor, 25 iulie 2022,
19. „Nouă ONG-uri cer demisia lui Cioroianu pentru declarații de tip nazist” în HotNews, 5 noiembrie 2007, <https://www.hotnews.ro/noua-ong-uri-cer-demisia-lui-cioroianu-pentru-declaratii-de-tip-nazist-907137>.
20. „Polemică în Libertatea: «Termenul “țigan” nu poate fi peiorativ într-un moment și salvator într-un alt moment»”, Libertatea, 12 martie 2023, <https://www.libertatea.ro/opinii/polemica-in-libertatea-termenul-tigan-nu-poate-fi-peiorativ-intr-un-moment-si-salvator-intr-un-alt-moment-4476151>.
21. „Protocol între organizațiile de tineret ale Partidei Romilor și UDMR. Vor lucra pentru «un viitor mai bun»”, TOMIS NEWS, 26 noiembrie 2022, <https://tomisnews.ro/protocol-intre-organizatiile-de-tineret-ale-partidei-romilor-si-udmr-vor-lucra-pentru-un-viitor-mai-bun/>.
22. „Publicitate electorală: Gruia Bumbu, candidat al Partidului SOS România pentru Camera Deputaților, filiala Alba Iulia”, Ziarul Unirea, 14 noiembrie 2024, <https://ziarulunirea.ro/publicitate-electorala-gruia-bumbu-candidat-al-partidului-sos-romania-pentru-camera-deputatilor-filiala-alba-iulia-910931/>.
23. „Regele Mihai: Ce se întâmplă e o țigănie” în Adevărul, 14 mai 2007, <https://adevarul.ro/stiri-interne/evenimente/regele-mihai-ce-se-intampla-e-o-tigania-1049889.html>.



24. „Se lansează Uniunea Romilor Pakivale”, Vocea Romilor, 7 ianuarie 2016, <https://www.vocearomilor.ro/2016/01/07/se-lanseaza-uniunea-romilor-pakivale/>.
25. „T.Băsescu, despre natalitate: Cum Dumnezeu femeia romă poate ține cinci-șase copii, iar românca nu poate?” Digi24, 18 iunie 2013. Disponibil la: <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/politica/t-basescu-despre-natalitate-cum-dumnezeu-femeia-roma-poate-tine-cinci-sase-copii-iar-romanca-nu-poate-83166>.
26. „Traian Băsescu despre comunitatea roma: Hai să fim cinstiți, avem o mare problemă de imagine” în HotNews, 6 noiembrie 2009, <https://hotnews.ro/traian-basescu-despre-comunitatea-roma-hai-sa-fim-cinstiti-avem-o-mare-problema-de-imagine-732693>.
27. „Traian Băsescu în Financial Times: Nu voi promulga niciodată legea de schimbare a denumirii de rom în țigan” în HotNews, 14 decembrie 2010, <https://hotnews.ro/traian-basescu-in-financial-times-nu-voi-promulga-niciodata-legea-de-schimbare-a-denumirii-de-rom-in-tigan-701233>.
28. „VIDEO Senat: Raport favorabil pentru proiectul legii de înlocuire a termenului de rom cu țigan” în HotNews.ro, 2 februarie 2011, <https://hotnews.ro/video-senat-raport-favorabil-pentru-proiectul-legii-de-inlocuire-a-termenului-de-rom-cu-tigan-696095>.
29. Antoniu, Gabriela, „Propunere Jurnalul Național: «Țigan» în loc de «rom»” în Jurnalul Național, 2 martie 2009, <https://jurnalul.ro/campaniile-jurnalul/tigan-in-loc-de-rom/propunere-jurnalul-national-tigan-in-loc-de-rom-145427.html>.
30. Azmanova, Albenă. „How far-right parties seduced young voters across Europe”. The Guardian, 14 iunie 2024, <https://www.theguardian.com/commentisfree/article/2024/jun/14/far-right-seduced-young-voters-europe-elections>.
31. Banu, Alin, „Polemică în Libertatea: «Termenul „țigan” nu poate fi peiorativ într-un moment și salvator într-un alt moment»”, Libertatea, 12 martie 2023, <https://www.libertatea.ro/opinii/polemica-in-libertatea-termenul-tigan-nu-poate-fi-peiorativ-intr-un-moment-si-salvator-intr-un-alt-moment-4476151>.
32. Birzoi, Iulian „Între politizare și antidiscriminare: Cum arată componența CNCD, acuzată în trecut că ia decizii cu dublă măsură”, Ziare.com, 16 August 2022, <https://ziare.com/cncd/cum-arata-componenta-cncd-acuzata-trecut-decizii-dubla-masura-politizare-interese-1756453>
33. Cristescu, George-Andrei, „Partida Romilor dă în judecată INS după ce 300.000 de romi nu au fost numărați la recensământ”, Adevărul, 30 decembrie 2022, <https://adevarul.ro/stiri-interne/evenimente/partida-romilor-da-in-judecata-ins-dupa-ce-300000-2231447.html>.
34. Cristescu, George-Andrei, „Partida Romilor dă în judecată INS după ce 300.000 de romi nu au fost numărați la recensământ”, Adevărul, 30 decembrie 2022, <https://adevarul.ro/stiri-interne/evenimente/partida-romilor-da-in-judecata-ins-dupa-ce-300000-2231447.html>.
35. Curcea, Dana Mihaela, „Băsescu: Mulți dintre romii nomazi, «în mod tradițional, trăiesc din ce fură»” în Mediafax, 3 noiembrie 2010, <https://www.mediafax.ro/social/basescu-multi-dintre-romii-nomazi-in-mod-traditional-traiesc-din-ce-fura-7689349>.

36. Daragiu, Marian, „Alternativa politică a romilor, greu de înființat”, *Adevărul*, 6 decembrie 2012, <https://adevarul.ro/stiri-externe/in-lume/alternativa-politica-a-romilor-greu-de-infiintat-1390406.html>.
37. Dobrescu, Petre, „Traian Băsescu: ‘Cetățenii Europei nu știu dacă rromi înseamnă români, toți 22 de milioane, sau e o etnie’” în *Libertatea*, 9 septembrie 2010, <https://www.libertatea.ro/stiri/traian-basescu-cetatenii-europei-nu-stiu-daca-rromi-inseamna-romani-toti-22-de-milioane-sau-e-o-etnie-502362>.
38. Doghi, Dan Pavel, „La mulți ani România! Mesaj despre votare Alegeri parlamentare și prezidențiale 2024.” TikTok, 1 decembrie 2024, [https://www.tiktok.com/@danpaveldoghi/video/7443225763278540065?\\_r=1&\\_t=ZN-8uxTADuJk0M](https://www.tiktok.com/@danpaveldoghi/video/7443225763278540065?_r=1&_t=ZN-8uxTADuJk0M).
39. Duminică, Gelu, Facebook, 8 decembrie 2020, <https://www.facebook.com/duminica.gelu/posts/3465203033528562>.
40. Ernu, Vasile, „Sociologul Gelu Duminică, despre un subiect delicat, oglindit de recensământul romilor: Dacă termenul «țigan» era tolerat, s-ar fi declarat mai mulți romi? Dar care ar fi fost prețul?”, *Libertatea*, 7 martie 2023, <https://www.libertatea.ro/stiri/sociologul-gelu-duminica-despre-un-subiect-delicat-oglindit-de-recensamantul-romilor-daca-termenul-tigan-era-tolerat-s-ar-fi-declarat-mai-multi-romi-dar-care-ar-fi-fost-pretul-4463882>.
41. Hrabaňová, Gabriela; Albert, Gwendolyn. „Historic decline: For the first time since 2004, the European Parliament has no Romani representatives”. *Romea.cz*, 10 iunie 2024. <https://romea.cz/en/opinion/historic-decline-for-the-first-time-since-2004-the-european-parliament-has-no-romani-representatives>.  
<https://partidaromilor.ro/nicolae-paun-pestes-100-000-de-romi-nu-au-fost-inca-recenzati/>.
42. Ionescu, Vasile, „A murit Nicolae Gheorghe, reformatorul Mișcării internaționale a rromilor”, *Adevărul*, 8 august 2013, <https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/a-murit-nicolae-gheorghe-reformatorul-miscarii-1463164.html>.
43. Ionescu-Heroiu, Raluca. „Rezultate finale alegeri prezidențiale 2024. Călin Georgescu și Elena Lasconi în turul 2.” *Știrile Pro TV*, 25 noiembrie 2024. <https://stirileprotv.ro/alegeri/prezidentiale/2024/rezultate-finale-alegeri-prezidentiale-2024-calin-georgescu-si-elena-lasconi-in-turul-2.html>.
44. Ioniță, Mara, „Recensământ 2022 | Populația rezidentă a scăzut cu un milion de locuitori. Sociolog: România va ceda sub propria greutate demografică”, *Europa Liberă*, 30 decembrie, 2022, <https://romania.europalibera.org/a/rezultatele-recensamant-2021/32201342.html>,
45. Mureșan, Daniel, „Mai mulți romi în administrațiile locale”, *Magazin Sălăjean*, 25 iunie 2012, <https://www.magazinsalajean.ro/politica/mai-multi-romi-in-administratiile-locale>.
46. Nicolae, Olimpia, “Presedintele Francois Hollande recunoaste Genocidul Romilor intreprins de Franta in Al Doilea Razboi Mondial”, *Mediafax*, 29 Octombrie 2016, <https://www.mediafax.ro/externe/presedintele-francois-hollande-recunoaste-genocidul-romilor-intreprins-de-franta-in-al-doilea-razboi-mondial-15880208>

47. Octavian, Tudor, „Vinovații Europei” în Jurnalul Național, 4 aprilie 2009, <https://jurnalul.ro/editorial/vinovatii-europei-503308.html>.
48. Onofrei, Nicoleta. „Rezultatul final al alegerilor parlamentare 2024: Clasamentul oficial al partidelor la Senat și Camera Deputaților.” HotNews.ro. <https://hotnews.ro/rezultatul-final-al-alegerilor-parlamentare-clasamentul-oficial-al-partidelor-la-senat-si-camera-deputatilor-1856560>.
49. Pândaru, Claudiu. „Aproximativ 100 de persoane au participat la un marș pentru păstrarea denumirii „rom” – VIDEO.” Mediafax, 30 noiembrie 2010. <https://www.mediafax.ro/social/aproximativ-100-de-persoane-au-participat-la-un-mars-pentru-pastrarea-denumirii-rom-video-7764498>.
50. Pavel, Andrea și Popescu, Ana, „Dosar penal pentru că AUR ar fi minimalizat Holocaustul spunând că este o ”temă minoră”/ Simion: O fi coincidență după ce i-am acuzat pe frații Muraru că au participat la activități legionare?”, *G4media.ro*, 10 ianuarie 2022, <https://www.g4media.ro/dosar-penal-pentru-ca-aur-ar-fi-minimalizat-holocaustul-spunand-ca-este-o-tema-minora-simion-o-fi-coincidenta-dupa-ce-i-am-acuzat-pe-fratii-muraru-ca-au-participat-la-activitati-le.html>.
51. Pecheanu, Gabriel, „Nicolae Păun (Partida Romilor): Nu suntem roata de rezervă a baronilor locali PSD și PNL”, Mediafax, 18 februarie 2024, <https://www.mediafax.ro/politic/nicolae-paun-partida-romilor-nu-suntem-roata-de-rezerva-a-baronilor-locali-psd-si-pnl-22272954>
52. Pepine, Horațiu, „Călin Popescu Tăriceanu acuzat de rasism” în Deutsche Welle, 4 iulie 2007, <https://www.dw.com/ro/c%C4%83lin-popescu-t%C4%83riceanu-acuzat-de-rasism/a-2669932>.
53. Roncea, Victor, „Cum au devenit românii romi” în Curentul, 24 februarie 2010, <https://www.curentul.info/actualitate/cum-au-devenit-romanii-romi/>.
54. Sandru, Alexandra, „Vadim Tudor: Țigani ne fac țandări imaginea în lume” în Ziare.com, 2 noiembrie 2007, <https://ziare.com/corneliu-vadim-tudor/prm/vadim-tudor-tigani-ne-fac-tandari-imaginea-in-lume-165306>.
55. Tarnovschi, Alin. „George Simion contestă rezultatele alegerilor prezidențiale 2025: „Sunt luptător, nu muieră, nici trădător”” Libertatea, 21 mai 2025. <https://www.libertatea.ro/stiri/george-simion-contestatatie-rezultate-alegeri-prezidentiale-2025-5314512>.
56. Tempea, Ovidiu, „Teodor Baconschi, găsit vinovat pentru discriminare” în Mediafax, 25 noiembrie 2010, <https://www.mediafax.ro/social/teodor-baconschi-gasit-vinovat-pentru-discriminare-7748724>.
57. Traynor, Ian, „Barroso makes veiled criticism of French anti-Gypsy campaign”, *The Guardian*, 7 Septembrie, 2010, <https://www.theguardian.com/world/2010/sep/07/barroso-french-anti-gypsy-campaign>

58. Tudor, Marius. „Holocaustul Romilor. Să ne rugăm pentru sufletele oamenilor care au pierit din vina altor oameni.” *Adevărul*, 2 august 2021, <https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/holocaustul-romilor-sa-ne-rugam-pentru-sufletele-2111363.html>.
59. Vadim Tudor: ‘Nemernicul cu pricina nu e român, ci țigan’” în *Adevărul*, 2 noiembrie 2007, <https://adevarul.ro/stiri-interne/societate/vadim-tudor-despre-mailat-nemernicul-cu-pricina-746746.html>.
60. Voicu, Ovidiu, „Țigani din mintea noastră” în *Dilema Veche*, nr. 458, 22–28 noiembrie 2012, <https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/tigani-din-mintea-noastra-601524.html>.
61. Voiculescu, Loredana, „Cătălin Cherecheș a câștigat alegerile din pușcărie cu 71%: «Voi sunteți marea mea familie. M-au cuprins lacrimile când din arestul nedrept...»” în *Republica*, 6 iunie 2016, <https://republica.ro/catalin-chereches-a-castigat-alegerile-din-puscarie-cu-71-din-voturi-zvoi-sunteti-marea-mea-familie-m>.

#### **Articole, documente preluate de pe platforme online sau pagini web și social media**

1. „Apel tuturor Rromilor din România - Clarificări privind MINCIUNILE prezentate de ARESEL (KASTALII) Cum că au reușit să scoată din nomenclator cuvintele așa zise jignitoare (cocalar, pletos, țigan de mătase...)”, *Facebook – Grupul „Uniunea Romilor Pakivale”*, 1 septembrie 2021, <https://www.facebook.com/groups/648367691971397/permalink/2169439286530889/>.
2. „Congresul reprezentanților comunităților de romi din România organizat de Partida Romilor „Pro-Europa” București, 5 Noiembrie 2023”, *Partida Romilor*, 5 noiembrie 2023, <https://partidaromilor.ro/congresul-reprezentantilor-comunitatilor-de-romi-din-romania-organizat-de-partida-romilor-pro-europa-bucuresti-5-noiembrie-2023/>.
3. „Experimentele ideologice asupra copiilor din România trebuie să înceteze!”, *Partidul AUR*, 3 ianuarie 2022, <https://partidulaur.ro/experimentele-ideologice-asupra-copiilor-din-romania-trebuie-sa-inceteze/>.
4. „Împreună am reușit! Am eliminat termenii peiorativi cu referire la romi din recensământul de anul următor!”, *Facebook*, 31 august 2021, <https://www.facebook.com/RomaforDemocracyRomania/posts/pfbid0oWiedXUhvCpDMaF6LVxRRAqjJT1yJ5fEpQgJFTXosyZb2z155TytGgsK1Q4WFrhl>.
5. „Împreună am reușit!”, *Facebook video*, 20 august 2021, <https://www.facebook.com/share/v/16bDg3WKfh/>.
6. „Minoritatea națională-etnică a romilor din România și-a adus contribuția la formarea statului român” – Interviu cu Cătălin Zamfir Manea, prim-vicepreședinte al Asociației Partida Romilor „Pro Europa”, *Departamentul pentru Relații Interetnice*, 24 februarie 2022, <https://dri.gov.ro/w/minoritatea-nationala-etnica-a-romilor-din-romania-si-a-adus-contributia-la-formarea-statului-roman-interviu-cu-catalin-zamfir-manea-prim-vicepresedinte-al-asociatiei-part/>.

7. „Minorities Still Lack a Strong Voice in New European Parliament”, June 13 2019, *Reuters*, <https://www.voanews.com/europe/minorities-still-lack-strong-voice-new-european-parliament>.
8. „Nicolae Păun dă în judecată INS, deoarece nu au fost recenzați toți romii”, Comunicat de presă, 30.12.2022, *Asociația Partida Romilor Pro-Europa*, <https://partidaromilor.ro/nicolae-paun-da-in-judecata-ins-deoarece-nu-au-fost-recenzati-toti-romii/>.
9. „Partida Romilor are după alegerile locale 11 primari, 425 de consilieri locali și 18 consilieri județeni”, Partida Romilor, 18 iunie 2024, <https://partidaromilor.ro/partida-romilor-are-dupa-alegerile-locale-11-primari-425-de-consilieri-locali-si-18-consilieri-judeteni/>.
10. „Partida Romilor cere Guvernului înființarea unui minister al acestei etnii”, *Digi 24*, 17 decembrie 2012, <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/politica/partida-romilor-cere-guvernului-infiintarea-unui-minister-al-acestei-etnii-21086>.
11. „Partida Romilor îi îndeamnă pe romi să voteze cu candidatul care le reprezintă cel mai bine interesele și valorile în care cred.” Partida Romilor, 3 decembrie 2024. <https://partidaromilor.ro/partida-romilor-ii-indeamna-pe-romi-sa-voteze-cu-candidatul-care-le-reprezinta-cel-mai-bine-interesele-si-valorile-in-care-cred/>.
12. „Partida Romilor Pro-Europa: O voce puternică în Parlamentul României”, [partidaromilor.ro](https://partidaromilor.ro), 7 aprilie 2025, [https://partidaromilor.ro/partida-romilor-pro-europa-o-voce-puternica-in-parlamentul-romaniei/?fbclid=IwY2xjawKVUJJleHRuA2FlbQIxMQBicmlkETBLeXp6aDBLRlRRTV2gweWs0AR5PteufUnQ7f3gGvUW-woRuRPIkn1-5QjN93JXYZR8QNhgN7wF51X343rv4jg\\_aem\\_Ym0UYRAaQT7xrHku0J6nSQ](https://partidaromilor.ro/partida-romilor-pro-europa-o-voce-puternica-in-parlamentul-romaniei/?fbclid=IwY2xjawKVUJJleHRuA2FlbQIxMQBicmlkETBLeXp6aDBLRlRRTV2gweWs0AR5PteufUnQ7f3gGvUW-woRuRPIkn1-5QjN93JXYZR8QNhgN7wF51X343rv4jg_aem_Ym0UYRAaQT7xrHku0J6nSQ).
13. „Peste 6.000 de romi, prezenți la concertul organizat de Partida Romilor „Pro-Europa” în Parcul Sebastian”, *Partida Romilor Pro Europa*, [https://partidaromilor.ro/peste-6-000-de-romi-prezenti-la-concertul-organizat-de-partida-romilor-pro-europa-in-parcul-sebastian/?fbclid=IwAR2Z5E3GUtjaqfPekEfShIS5ExqLD1wb\\_zdQ44NmDfewfRoiHNpgrFmspVs](https://partidaromilor.ro/peste-6-000-de-romi-prezenti-la-concertul-organizat-de-partida-romilor-pro-europa-in-parcul-sebastian/?fbclid=IwAR2Z5E3GUtjaqfPekEfShIS5ExqLD1wb_zdQ44NmDfewfRoiHNpgrFmspVs).
14. „Recensământul 2022 – Despre Adevăr și Manipulări”, *YouTube*, 8 septembrie 2021, <https://www.youtube.com/live/mgv2-RdzVjE>.
15. „Romi pentru Europa!”, Partida Romilor, 16 mai 2025, <https://partidaromilor.ro/romi-pentru-europa/>.
16. „Romii cer candidaților la președinție să își asume public cerințele din Manifestul romilor pentru România”, 05 noiembrie 2019, Gala Societății Civile, <https://www.galasocietatiicivile.ro/stiri/incluziune-sociala/romii-cer-candida-ilor-la-pre-edin-ie-sa-i-i-asume-public-cerin-ele-din-manifestul-romilor-pentru-romania-19228.html>.
17. „Romii vorbesc despre Holocaust doar pentru a primi despăgubiri”, *Fără ură- Index cu teme și exemple antisemite și anti-roma prezente în mediul online de limba română*,

- <https://faraura.ro/index.php/portfolio-item/romii-vorbesc-despre-holocaust-doar-pentru-a-primi-despagubiri>.
18. Agenția Împreună și IRES, „Percepția asupra romilor în timpul pandemiei de covid-19”, IRES, June 2020, <https://ires.ro/articol/403/percep-ia-asupra-romilor-in-timpul-pandemiei-de-covid-19>.
  19. Agenția Împreună și IRES, „Studiu comparativ al nevoilor comunităților de romi în contextul stabilirii priorităților strategice de intervenție pentru incluziunea socială a acestora”, Raport de cercetare, Agenția Împreună, 2019, <https://www.agentiaimpreuna.ro/wp-content/uploads/2021/11/Studiu-comparativ-al-nevoilor-comunitatilor-de-romi-in-contextul-stabilirii-prioritatilor-strategice-de-interventie-pentru-incluziunea-sociala-a-acestora.pdf>
  20. Aresel, „Manifestul romilor pentru România”, Gala Societății Civile, 5 noiembrie 2019, <https://www.galasocietatiicivile.ro/pictures/documents/513-ManifestulromilorpentruRomania.pdf>.
  21. Aresel, 5 noiembrie 2029, *Facebook*, <https://fb.watch/gQvVMg9wOT/>.
  22. Aresel, 8 august 2022, *Facebook*, [https://fb.watch/gQxhmxW\\_Tc/](https://fb.watch/gQxhmxW_Tc/).
  23. Aresel, *Facebook*, 8 august 2022, <https://www.facebook.com/RomaforDemocracyRomania/videos/605595474620670>.
  24. Banu, Alin, *Facebook video*, 13 martie 2023, <https://www.facebook.com/BanuIonutAlin/videos/741043180880847>.
  25. Barbu, Daniel, „Romii în discursul public românesc. Îndrumar de bune practici”, Romani CRISS, 2011, p. 68, [http://www.romanicriss.org/PDF/Indrumar\\_de\\_adresare%20politicieni.pdf](http://www.romanicriss.org/PDF/Indrumar_de_adresare%20politicieni.pdf).
  26. Barroso, José Manuel Durão, președinte al Comisiei Europene, „Discurs Starea Uniunii”, *European Commission*, 7 Septembrie 2010, Speech/10/411, [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH\\_10\\_411](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_10_411).
  27. Băsescu, Traian, *Realitatea Net*, minutul 11:50, [https://www.realitatea.net/emisiuni/suta-la-suta?id=839\\_2020\\_05\\_01\\_19\\_00\\_00](https://www.realitatea.net/emisiuni/suta-la-suta?id=839_2020_05_01_19_00_00).
  28. Bodu, Sebastian, „Motion for a European Parliament resolution on replacing the term ‘Roma’ ”, *European Parliament*, 28.09.2010, [https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-7-2010-0537\\_EN.html](https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-7-2010-0537_EN.html).
  29. Centrul de Acțiune pentru Egalitate și Drepturile Omului (ACTEDO), „Traian Băsescu discriminează din nou”- Scrisoare către CNCD și CAN, 3 mai 2020, <https://actedo.org/traian-basescu-discrimineaza-din-nou/>.
  30. Consiliul Europei, „About the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI)”, *Council of Europe*, <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/about>.

31. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Institutul pentru Politici Publice, „Sondaj de opinie la nivel național privind nivelul discriminării în România și percepțiile actuale asupra infracțiunilor motivate de ură”, București, 2018, [https://www.cncd.ro/wpcontent/uploads/2021/01/Sondaj\\_de\\_opinie\\_NoIntoHate\\_2018.pdf](https://www.cncd.ro/wpcontent/uploads/2021/01/Sondaj_de_opinie_NoIntoHate_2018.pdf).
32. Council of Europe, „Descriptive Glossary of terms relating to Roma issues”, *Council of Europe*, 18 mai 2012, <https://rm.coe.int/1680088eab>.
33. Cristian Andrei, „Interviu integral: George Simion despre cine e în spatele AUR, legionari, Rusia și politicieni”, *Europa Liberă*, 09 decembrie, 2020, <https://romania.europalibera.org/pp/30992200/ppt0.html>.
34. Daragiu, Marian, „Votează roata. Roata îți schimbă soarta!”, *Facebook video*, 31 mai 2012, <https://www.facebook.com/marian.daragiu.5/videos/107435282731034>.
35. Dincă, Mariana, Conferința Națională a Romilor Pakivale. „Contribuția romilor la dezvoltarea durabilă a comunităților locale”, 14 mai 2019, <https://www.facebook.com/PakivTv/videos/1987884597982772>.
36. Duminică, Gelu, „Romi care susțin AUR”- postare *Facebook*, <https://www.facebook.com/duminica.gelu/posts/3465203033528562>.
37. Floriana Jucan, ”SORIN LAVRIC: Ce ne doboară nu e un microb, ci psihicul nostru adus în pragul surescitării apocaliptice”, *qmagazine.ro*, 23 Martie 2020, <https://www.qmagazine.ro/sorin-lavric-ce-ne-doboara-nu-e-un-microb-ci-psihicul-nostru-adus-in-pragul-surescitarii-apocaliptice/>.
38. Funeriu, P. Daniel, „Nu, rromii, din păcate, NU au ieșit încă din robie!”, postare *Facebook*, <https://www.facebook.com/DanielPFuneriu/posts/1668537900000791>, 20 Februarie, 2021
39. Gavrilenco, Natalia, “Minoritățile etnice: între pace și conflict”, publicat pe platforma de exprimare *Juridice*, martie 2017, <https://www.juridice.ro/497475/minoritatile-etnice-intre-pace-si-conflict.html>.
40. Georgescu, Călin, „Români, treziți-vă din hipnoză! Nu vă mai fie frică să vă ascultați inima!”, *Facebook*, 9 noiembrie 2020, <https://www.facebook.com/watch/?ref=external&v=1232490563794028>.
41. Georgescu, Călin, interviu Antena 3, Youtube, 31 ianuarie 2022, <https://www.youtube.com/watch?v=2p2Zj-PiEnc>.
42. Gheorghe, Tudor, „Conferința Națională a Romilor Pakivale. Contribuția romilor la dezvoltarea durabilă a comunităților locale”, *Facebook*, 14 mai 2022 <https://fb.watch/gPs3ZB6W39>.
43. Grupul "Uniunea Romilor Pakivale", „Declarație Comună Pentru Înființarea Uniunea Romilor „Pakivale”, *Facebook*, <https://ro-ro.facebook.com/groups/648367691971397/about>.
44. Holdiș, Dumitrița și Rus, Bianca (Ioana Avadani și Cristina Lupu eds), „Discursul iliberal în România anului de excepție 2020. Criza sanitară și campaniile electorale, vectori ai urii în discursul public”- Raport, *Centrul pentru Jurnalism Independent*, Martie 2021,

- <https://cji.ro/wp-content/uploads/2021/03/Studiu-Discursul-iliberal-in-Romania-anului-de-exceptie-2020.pdf>.
45. <https://www.facebook.com/PlatformaAresel/posts/pfbid02FYUjxT8hmPLmwUglXo8LpARwltMih1bTs85dGexEii76cptKb76mMoqNGg21NF6Xl>.
46. Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”, „Discursul instigator la ură împotriva evreilor și romilor în social media”, *Institutul Elie Wiesel*, 2017, [https://www.inshr-ew.ro/ro/files/proiecte/DIU/DIU\\_social\\_media\\_1.pdf](https://www.inshr-ew.ro/ro/files/proiecte/DIU/DIU_social_media_1.pdf).
47. Institutul National pentru Studierea Holocaustului din Romania Elie Wiesel, „Aseară în mediul online. Rasism în elita culturii! Astăzi, cetățenii României așteaptă de la Denisa Comănescu (Raftul Denisei) și Vladimir Tismăneanu (University of Maryland), cel puțin, SCUZELE Dvs!”, *Facebook*, 11 Aprilie 2020, <https://www.facebook.com/InstitutulElieWiesel/posts/2830329950367979>.
48. Matei, Petre, „Cronologia minorității rome (1989–2015)”, *Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale*, 2015, în *Cronologia minorităților naționale din România 1989–2009*, <https://ispmn.gov.ro/node/cronologia-minoritii-rome-1989-2009>.
49. Mihalcea, Florian, „AUR și naționalismul românesc”, *ziare.com*, 13 Decembrie 2020, <https://ziare.com/politica/aur/istoria-nationalismului-romanesc-ne-arata-ca-procentul-se-patreaza-invariabil-de-a-lungul-istoriei-cu-nimic-mai-diferit-de-alte-tari-europene-1650065>.
50. Ministerul Afacerilor Externe, „Despre Consiliul Europei. Mecanisme de monitorizare”, *Ministerul Afacerilor Externe*, <https://www.mae.ro/node/1580>.
51. Ministerul Afacerilor Externe, „România – de 10 ani Stat Parte la Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare”, *MAE*, 1 mai 2018, <https://www.mae.ro/node/45893>.
52. Mirga, Andrzej, „Hard Times and Hardening Attitudes: The Economic Downturn and the Rise of Violence against Roma”, *OSCE – Office for Democratic Institutions and Human Rights*, Public briefing by the Commission on Security and Cooperation in Europe, 9 iunie 2009, <https://www.osce.org/files/f/documents/d/0/37504.pdf>.
53. Motoi, Florin - Presedinte Uniunea Nationala a Comunitatilor de Romi, "Există un grup de ong-isti care distruge comunitățile de romi", *Facebook*, 15 decembrie 2018, <https://www.facebook.com/PakivTv/videos/951896245000319/>.
54. Motoi, Florin, „Comunitățile de romi vândute si la nivel înalt! Cine are interes sa țină comunitățile de romi in sărăcie și mizerie pentru interese personale si foloase financiare?”, *Facebook*, 7 martie 2019, <https://www.facebook.com/PakivTv/videos/443369366398948>.
55. Motoi, Florin, „Concluzii Conferința Națională a Romilor Pakivale”, *Facebook*, 17 mai 2019, <https://www.facebook.com/PakivTv/videos/434389254015970>.
56. Motoi, Florin, „Facebook”, *Facebook*, 21 noiembrie 2024, <https://www.facebook.com/florin.motoi/posts/pfbid02KjSXQ5eox7miXJBodf7r6TpF5y2ocRav44pdRYgwioT1Wm3fKteQmKLZwe45k8HKl?rdid=zJWp5QfwXjxpIdfw#>.



57. National Democratic Institute/ Institutul Național Democrat (NDI), „Evaluarea Barierei Participării Politice a Romilor din România”, 2009, p. 8,  
[https://www.ndi.org/sites/default/files/Evaluarea\\_Barierei\\_Participarii\\_Politice\\_A\\_Romilor\\_Din\\_Romania.pdf](https://www.ndi.org/sites/default/files/Evaluarea_Barierei_Participarii_Politice_A_Romilor_Din_Romania.pdf).
58. Naydenova, Violeta și Matarazzo, Martina, „Post-2020 Eu Roma Strategy: The Way Forward”, *Open Society Foundations*, 2019,  
<https://www.opensocietyfoundations.org/publications/post-2020-eu-roma-strategy-the-way-forward>.
59. Partida Romilor, *De ce rom și nu țigan?*, 5 martie 2025, actualizat la 1 mai 2025,  
<https://partidaromilor.ro/de-ce-rom-si-nu-tigan/>.
60. Păun, Nicolae, (Partida Romilor-Pro Europa): „Vrem să punem umărul la dezvoltarea acestei țări”, *Tomis News*, 3 noiembrie 2023, <https://tomisnews.ro/nicolae-paun-partida-romilor-pro-europa-vrem-sa-punem-umarul-la-dezvoltarea-acestei-tari/>.
61. Păun, Nicolae, „Avem 2 milioane și jumătate de persoane care nu au fost recenzate pe teritoriul României”, *Asociația Partida Romilor Pro-Europa*,  
<https://partidaromilor.ro/nicolae-paun-avem-2-milioane-si-jumatate-de-persoane-care-nu-au-fost-recenzate-pe-teritoriul-romaniei/>.
62. Popescu, Daniel, Marin, Florin (editor) și Badea Gabriela (editor online), „Uniunea Romilor Pakivale face apel la reprezentanții comunităților să participe la luarea deciziilor”, *Agerpres*, 14.05. 2019, <https://www.agerpres.ro/social/2019/05/14/uniunea-romilor-pakivale-face-apel-la-reprezentantii-comunitatilor-sa-participe-la-luarea-deciziilor--306946>.
63. Program Alianța pentru Unirea Românilor, *Partidul Aur*, <https://partidulaur.ro/despre-aur/>.
64. Roma Civil Monitor – RCM, „Civil society monitoring report on implementation of the national Roma integration strategy in Romania: Identifying blind spots in Roma inclusion policy”, *Roma Civil Monitoring*, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2020, <https://cps.ceu.edu/sites/cps.ceu.edu/files/attachment/basicpage/3034/rcm-civil-society-monitoring-report-3-romania-2019-eprint-fin.pdf>.
65. Roma Civil Monitor, „Civil society monitoring report on the quality of the national strategic framework for Roma equality, inclusion, and participation in Romania”, *Roma Civil Monitoring*, 2023, <https://romacivilmonitoring.eu/wp-content/uploads/2023/07/RCM2-2022-C1-Romania-FINAL-PUBLISHED-CATALOGUE.pdf>.
66. Roma Education Fund, <https://roma.education.ro/ciprian-necula-phd/>.
67. Roma for Democracy Romania, „Comunicat de presă: eliminarea termenilor peiorativi din nomenclatorul etniilor la recensământul din 2022”, *Facebook*, 14 martie 2022,  
<https://www.facebook.com/RomaforDemocracyRomania/posts/pfbid02Gx26uqMu2kpEA1NPUb2GiJPTJGNqB5b8tvhqodRAs5ymjYCqqQYhL9vc57UxDe7kl>.
68. Roma for Democracy Romania, *Facebook*, 12 martie 2023,  
<https://www.facebook.com/share/p/bRTtKm1tPks6oEj4/>.

69. Roma for Democracy Romania, *Facebook*, 29 martie 2023, <https://www.facebook.com/100063903606828/posts/1259242644704694/>.
70. Roma for Democracy, „Niciun mandat fără noi! Manifest pentru alegătorii romi: Mandatul prezidențial al romilor – România 2025”, [https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe8YT33Q3iO06e-2iVZ7p0ixwaJBGVg1B7Dx6XOonmmkE4v\\_g/viewform?fbclid=IwY2xjawKilP9leHRuA2FlbQIXMQBicmlkETBLExp6aDBLRlRTV2gweWs0AR7FXWZXzIfgXaH76\\_B9sKhijU3zfJXhk2h1-CaD96-6iPidASZctNG0XdqLcw\\_aem\\_7cwwJDG1Io96EpZ9vKI3gw](https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe8YT33Q3iO06e-2iVZ7p0ixwaJBGVg1B7Dx6XOonmmkE4v_g/viewform?fbclid=IwY2xjawKilP9leHRuA2FlbQIXMQBicmlkETBLExp6aDBLRlRTV2gweWs0AR7FXWZXzIfgXaH76_B9sKhijU3zfJXhk2h1-CaD96-6iPidASZctNG0XdqLcw_aem_7cwwJDG1Io96EpZ9vKI3gw).
71. Striethorst, Anna și Cortes, Ismael, „Roma policies must tackle anti-Gypsyism”, *Euractiv*, Noiembrie 2017, <https://www.euractiv.com/section/freedom-of-thought/opinion/roma-policies-must-tackle-anti-gypsyism/>.
72. Toma, Mircea, „În discursul public din România există ”cuiburi” extremist vocale, cu un discurs aproape ilegal, în zona rețelelor de socializare ””, *Departamentul pentru Relații Interetnice*, 29 octombrie 2020, <https://dri.gov.ro/w/mircea-toma-ziarist-presedintele-organizatieiactivewatch-in-discursul-public-din-romania-exista-cuiburi-extremiste-vocale-cu-un-discurs-aproape-ilegal-in-zona-retelelor>.
73. Tudor, Gheorghe, „Peste 6.000 de romi, prezenți la concertul organizat de Partida Romilor „Pro-Europa” în Parcul Sebastian”, *Facebook*, 04.07.2022, Proud Roma – Alin Banu, „Interviu integral”, *Facebook*, 25 iulie 2022, <https://www.facebook.com/share/v/16YnQm9ZbE/>.

### Documente oficiale, pe website

1. Acord Politic privind Parteneriatul dintre Partidul Social Democrat și Partida Romilor Social-Democrată Din România, <http://miris.eurac.edu/mugs2/do/blob.pdf?type=pdf&serial=1075996669257>.
2. Antigypsyism- Eu website, *A reference paper on antigypsyism. A working definition of antigypsyism. Building an alliance against antigypsyism*, version June 207, <http://antigypsyism.eu/?p=178%20eu%20and%20roma%20genocide>.
3. Antigypsyism- online EU platform for the fight against antigypsyism, *Reference paper on antigypsyism. A working definition of antigypsyism. Building an alliance against Antigypsyism*, <https://antigypsyism.eu/reference-paper/#referencepaper-workingdefinition>.
4. Autoritatea Electorală Permanentă, *Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale*, <https://www.roaep.ro/legislatie/instrumente-juritice/conventia-cadru-pentru-protectia-minoritatilor-nationale/>.
5. Biroul Electoral Central (BEC), *Rezultate alegeri parlamentare 2020*, [https://parlamentare2020.bec.ro/wp-content/uploads/2020/12/com\\_1423.pdf](https://parlamentare2020.bec.ro/wp-content/uploads/2020/12/com_1423.pdf), accesat în 30.01.2021 și <https://rezultatevot.ro/elections/113/results>.

6. Biroul Electoral Central, Alegeri parlamentare 30 noiembrie 2008. Situația voturilor valabil exprimate pe competitori electorali – rezultate finale alegeri pentru Camera Deputaților, București, 2008, [http://becparlamentare2008.roaep.ro/rezul/part\\_tara\\_100.pdf](http://becparlamentare2008.roaep.ro/rezul/part_tara_100.pdf).
7. Biroul Electoral Central, Proces-verbal privind centralizarea și constatarea rezultatului alegerilor pentru Camera Deputaților pe competitori electorali – 9 decembrie 2012, București, 2012, <http://becparlamentare2012.roaep.ro/ADOCUMENTE/Rezultate%20intermediare/anexa%203E.pdf>.
8. Biroul Electoral Central, Proces-verbal privind rezultatele finale ale alegerilor pentru Camera Deputaților – 11 decembrie 2016, București, 2016, [https://parlamentare2016.bec.ro/wp-content/uploads/2016/12/4\\_RF.pdf](https://parlamentare2016.bec.ro/wp-content/uploads/2016/12/4_RF.pdf).
9. Biroul Electoral Central, Proces-verbal privind rezultatele finale ale alegerilor pentru Camera Deputaților – 6 decembrie 2020, București, 2020, [https://parlamentare2020.bec.ro/wp-content/uploads/2020/12/pv\\_1639.pdf](https://parlamentare2020.bec.ro/wp-content/uploads/2020/12/pv_1639.pdf).
10. Biroul Electoral Central, Proces-verbal privind rezultatele finale ale alegerilor pentru Camera Deputaților – 7 decembrie 2024, București, 2024, [https://parlamentare2024.bec.ro/wp-content/uploads/2024/12/RF\\_3.pdf](https://parlamentare2024.bec.ro/wp-content/uploads/2024/12/RF_3.pdf).
11. Camera Deputaților, *Cătălin Zamfir Manea, Sinteza activității parlamentare*, <https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=173&leg=2020&cam=2>.
12. Camera Deputaților, *Constituția României 1991*, București,
13. Camera Deputaților, *Damian Drăghici, Sinteza activității parlamentare*, <https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=56&leg=2012&cam=1&pag=1>.
14. Camera Deputaților, *Daniel Vasile, Sinteza activității parlamentare*, <https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=311&cam=2&leg=2016>.
15. Camera Deputaților, *Gheorghe Răducanu, Sinteza activității parlamentare*, <https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=266&leg=1992&cam=2&idl=1>.
16. Camera Deputaților, *Mădălin Voicu, Sinteza activității parlamentare*, <https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=403&cam=2&leg=2012>.
17. Camera Deputaților, *Nicolae Păun, Sinteza activității parlamentare*, <https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=281&leg=2012&cam=2&idl=1>.
18. Camera Deputaților, *Petre Florin Manole, Sinteza activității parlamentare*, <https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=170&leg=2016&cam=2&idl=1>.
19. Camera Deputaților, Propuneri legislative inițiate în legislatura 2008–2012, Nicolae Păun, <https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=228&leg=2008&cam=2&pag=2&idl=1&prn=0&par=>.
20. Camera Deputaților, Propuneri legislative inițiate în legislatura 2004–2008, Nicolae Păun, <https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=261&leg=2004&cam=2&pag=2&idl=1&prn=0&par=>.

21. Camera Deputaților, Propuneri legislative inițiate în legislatura 2020–2024, Cătălin-Zamfir Manea,  
<https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=173&leg=2020&cam=2&pag=2&idl=1&prn=0&par=>.
22. Camera Deputaților, Propuneri legislative inițiate în legislatura 2016–2020, Daniel Vasile,  
<https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=311&cam=2&leg=2016&pag=2&idl=1&prn=0&par=>.  
<chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2021/11/Legea-nr.-178-pe-2020-de-aprobare-a-OUG-nr-19-pe-2020.pdf>.
23. Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI), *Recomandarea de Politică Generală nr. 15 privind combaterea discursului de incitare la ură*, CRI(2016)15, Strasbourg, 2016,  
<https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-15-on-combating-hate-speech-rom/16808b5b01>.
24. Comisia Europeană/European Commission, *Roma people in the EU*, 2020,  
[https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/roma-eu/roma-equality-inclusion-and-participation-eu\\_en](https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/roma-eu/roma-equality-inclusion-and-participation-eu_en).
25. Consiliul Județean Harghita, *Strategia pentru incluziunea socială a romilor din județul Harghita: 2023–2027*, Miercurea Ciuc, 2023, [https://hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2023/07/Anexa\\_1.pdf](https://hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2023/07/Anexa_1.pdf).
26. Consiliul Național al Audiovizualului, *Decizia nr. 339 din 07.05.2020*, București, 2020,  
[https://www.cna.ro/IMG/pdf/Dec339\\_som\\_Rom\\_TVsom-64\\_1b\\_65c\\_si\\_47-3\\_Cod.pdf](https://www.cna.ro/IMG/pdf/Dec339_som_Rom_TVsom-64_1b_65c_si_47-3_Cod.pdf).
27. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, *Raport de activitate 2012 -Buidling Trust in Human Rights*, București, 2012, p.4-5, [https://www.cncd.ro/wp-content/uploads/2020/12/raport\\_cncd\\_2012.pdf](https://www.cncd.ro/wp-content/uploads/2020/12/raport_cncd_2012.pdf).
28. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Consiliul Europei, „Perceptii si atitudini ale populatiei României față de Strategia națională de prevenire si combatere a discriminării”- Sondaj, 2015.
29. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, *Comunicat de presă 20 mai 2020*, București, <https://www.cncd.ro/comunicat-de-presa-20-mai-2020/>.
30. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, *Comunicat de presă referitor la hotărârea adoptată de Colegiul director al C.N.C.D. în sesiunea din data de 10.02.2014*, București,  
[https://media.hotnews.ro/media\\_server1/document-2014-02-10-16581408-0-comunicat-presa-cncd-10-02-2014.pdf](https://media.hotnews.ro/media_server1/document-2014-02-10-16581408-0-comunicat-presa-cncd-10-02-2014.pdf).
31. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, *Comunicat de presă 20 mai 2020*, București, <https://www.cncd.ro/comunicat-de-presa-20-mai-2020>.
32. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, *Comunicat de presă 22.01.2020*, București, <https://www.cncd.ro/comunicat-de-presa-22-01-2020/>.
33. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, *Hotărârea nr. 43 din 02.02.2022*, București, <https://www.cncd.ro/wp-content/uploads/2022/05/Hotarare-43-2022.pdf>.

34. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, *Hotărârea nr. 366/24.11.2010*, București, [www.cncd.ro/wp-content/uploads/2022/06/HOTARAREA-366-2010.pdf](http://www.cncd.ro/wp-content/uploads/2022/06/HOTARAREA-366-2010.pdf).
35. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, *Hotărârea nr. 163 din 25.03.2015*, București, 2015, <https://www.cncd.ro/wp-content/uploads/2022/06/HOTARAREA-163-2015.pdf>.
36. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, *Hotărârea nr. 92 din 23.05.2007*, <http://miris.eurac.edu/mugs2/do/blob.pdf?f%3Ftype=pdf&serial=1185461301086>.
37. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, *Raport de activitate 2022*, București, 2022 [www.cncd.ro/wp-content/uploads/2023/04/Raport-de-activitate-CNCD-2022.pdf](http://www.cncd.ro/wp-content/uploads/2023/04/Raport-de-activitate-CNCD-2022.pdf).
38. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, *Raport de Activitate 2013*, București, <https://www.cncd.ro/wp-content/uploads/2020/12/raport-cncd-2013.pdf>.
39. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, *Comunicat de presă 20 mai 2020*, București, 2020, <https://www.cncd.ro/comunicat-de-presa-20-mai-2020/>.
40. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, *Comunicat de presă 6 mai 2020*, București, 2020, <https://www.cncd.ro/comunicat-de-presa-06-mai-2020/>.
41. Council of Europe, *Additional protocol on the rights of minorities to the European Convention on Human Rights, Recommendation 1201*, 1993, <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=15235&lang=en> /.
42. Council of Europe, *Council of Europe Strategic Action Plan for Roma and Traveller Inclusion (2020–2025)*, CM(2019)161-final, Strasbourg, 2020, <https://search.coe.int/cm?i=0900001680998933>.
43. Council of Europe, *ECRI - Country monitoring in Romania*, <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/romania>.
44. Council of Europe, *ECRI Report on Romania (fifth monitoring cycle)*, adopted on 3 April 2019, Published on 5 June 2019 <https://rm.coe.int/fifth-report-on-romania/168094c9e5>.
45. Council of Europe, *First report on Romania* (adopted on 19 June 1998 / published on 13 March 1999), <https://rm.coe.int/first-report-on-romania-romanian-translation-/16808b5b8c>.
46. Council of Europe, *Raportul ECRI privind România* (al cincilea ciclu de monitorizare), adoptat pe 3 aprilie 2019, publicat pe 5 iunie 2019, <https://rm.coe.int/fifth-report-on-romania-romanian-translation-/168094c9e7> , accesat în 03.03.2020.
47. Council of Europe, *Recommendation 1203 (1993) Gypsies in Europe*, Adunarea Parlamentară, Strasbourg, 1993, <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=15237&lang=en>.
48. Council of Europe, *Recommendation No. R (97) 20 of the Committee of Ministers to member states on “hate speech”*, adopted on 30 October 1997, [https://search.coe.int/cm/Pages/result\\_details.aspx?ObjectID=0900001680505d5b](https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=0900001680505d5b).
49. Council of Europe, *Second report on Romania* (adopted on 22 June 2001 / published on 23 April 2002), <https://rm.coe.int/second-report-on-romania-romanian-translation-/16808b5b8f>.

50. Council of Europe, *The European Charter for Regional or Minority Languages*, [http://www.coe.int/t/dg4/education/minlang/Report/default\\_en.asp#Romania](http://www.coe.int/t/dg4/education/minlang/Report/default_en.asp#Romania).
51. Directorate-General for Justice and Consumers, Union of Equality: EU Roma strategic framework for equality, inclusion and participation for 2020–2030, Bruxelles, 2020, [https://commission.europa.eu/document/download/99cc0720-68c2-4300-854f-592bf21dceaf\\_en?filename=eu\\_roma\\_strategic\\_framework\\_for\\_equality\\_inclusion\\_and\\_participation\\_for\\_2020\\_-\\_2030.pdf](https://commission.europa.eu/document/download/99cc0720-68c2-4300-854f-592bf21dceaf_en?filename=eu_roma_strategic_framework_for_equality_inclusion_and_participation_for_2020_-_2030.pdf).
52. European Commission, *Enlargement, European Partnerships*, [https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/glossary/accession-criteria\\_en](https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/glossary/accession-criteria_en)
53. European Commission, *Romania. Funding, strategy, facts and figures and contact details for national Roma contact points in Romania*, [https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/roma-eu/roma-equality-inclusion-and-participation-eu-country/romania\\_en#:~:text=Council%20of%20Europe%20estimates%3A%20approximately,8.32%25%20of%20the%20population\)](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/roma-eu/roma-equality-inclusion-and-participation-eu-country/romania_en#:~:text=Council%20of%20Europe%20estimates%3A%20approximately,8.32%25%20of%20the%20population)).
54. European Parliament, Roma integration: EU must do more against social exclusion and anti-gypsyism, Press Room, 17 septembrie 2020, <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20200910IPR86837/roma-integration-eu-must-do-more-against-social-exclusion-and-anti-gypsyism>.
55. European Union, *Access to European Union law, Commission Opinion on Romania's application for Membership of the European Union*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:51997DC2003>.
56. European Union, *Articolul 2, Versiune consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană*, [http://data.europa.eu/eli/treaty/teu\\_2016/art\\_2/oj](http://data.europa.eu/eli/treaty/teu_2016/art_2/oj).
57. European Union, *Articolul 21 Nediscriminarea, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene*, [http://data.europa.eu/eli/treaty/char\\_2016/art\\_21/oj](http://data.europa.eu/eli/treaty/char_2016/art_21/oj).
58. European Union, *Articolul 3, Versiune consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană*, [http://data.europa.eu/eli/treaty/teu\\_2016/art\\_3/oj](http://data.europa.eu/eli/treaty/teu_2016/art_3/oj).
59. European Union, *European Parliament resolution on Romania's application for membership of the European Union and the state of the negotiations (COM(1999) 510 — C5-0033/2000 — 1997/2172(COS))*,
60. Guvernul României, *Anexa 1 din Strategia Guvernului României de Incluziune a Cetățenilor Români Aparținând Minorității Rome pentru Perioada 2014-2020*, [https://ispmn.gov.ro/node/minoritatea-rom-2011\\_și https://www.recensamantromania.ro/rpl-2011/rezultate-2011/](https://ispmn.gov.ro/node/minoritatea-rom-2011_și_https://www.recensamantromania.ro/rpl-2011/rezultate-2011/).  
<http://miris.eurac.edu/mugs2/do/blob.pdf?type=pdf&serial=1075996669257>.  
[http://www.cdep.ro/pls/dic/act\\_show?ida=1&idl=1&tit=1#t1c0s0a6](http://www.cdep.ro/pls/dic/act_show?ida=1&idl=1&tit=1#t1c0s0a6).  
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52000IP0247>.  
<https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=6987&idm=2>.

- <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=7100&idm=1,061&idl=1>.
- <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=8150&idm=16,01&idl=1>.
- <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=8540&idm=1,016&idl=1>.
- <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=8672&idm=1,015&idl=1>.
- <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=8715&idm=3&idl=1>.
- <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=8829&idm=13&idl=1>.
- [https://www.cncd.ro/wpcontent/uploads/2021/01/Sondaj\\_TNS\\_CNCD\\_2015.pdf](https://www.cncd.ro/wpcontent/uploads/2021/01/Sondaj_TNS_CNCD_2015.pdf)
- [https://www.europarl.europa.eu/meps/en/124786/DAMIAN\\_DRAGHICI/history/8](https://www.europarl.europa.eu/meps/en/124786/DAMIAN_DRAGHICI/history/8)
- <https://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2021/11/CODIFICAREA-SI-CENTRALIZAREA-ETNIEI-SI-A-LIMBII-MATERNE-RPL-2011.pdf>.
- [https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr\\_cls=L44&an\\_cls=2008](https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr_cls=L44&an_cls=2008).
- [https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr\\_cls=L731&an\\_cls=2010#ListaDocumente](https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr_cls=L731&an_cls=2010#ListaDocumente).
61. Institutul Național de Statistică, *Comunicat de Presă, Recensământul Populației și Locuințelor, runda 2021 - date provizorii în profil teritorial*, București, 2023, [https://insse.ro/cms/sites/default/files/com\\_presa/com\\_pdf/rpl2021\\_date\\_provizorii\\_profil\\_teritorial\\_ian\\_2023.pdf](https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/rpl2021_date_provizorii_profil_teritorial_ian_2023.pdf).
  62. Institutul Național de Statistică, Nomenclatorul etniilor și al limbilor materne RPL2021, București, 2022, [https://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2022/02/NELM-RPL2021\\_Nomenclator-etnii\\_limbi-materne.pdf](https://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2022/02/NELM-RPL2021_Nomenclator-etnii_limbi-materne.pdf).
  63. Institutul Național de Statistică, Nomenclatorul etniilor și al limbilor materne RPL2011, București, 2011,
  64. Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”, „Comunicat de presă- , Antisemitismul AUR recidivează”- 3 ianuarie 2022, <https://www.inshrew.ro/antisemitismul-aur-recidiveaza/>.
  65. Manea, Cătălin-Zamfir, „Intervenție cu ocazia celebrării Zilei internaționale a romilor”, Ședința Camerei Deputaților din 8 aprilie 2024,
  66. Manea, Cătălin-Zamfir, „Semnalarea unor cazuri de manipulare și dezinformare a comunităților de romi”, Ședința Camerei Deputaților din 17 mai 2023, <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=8558&idm=1,02&idl=1>.
  67. Manea, Cătălin-Zamfir, declarație politică având ca subiect necesitatea includerii în noul program de guvernare a unei serii de măsuri care să conducă la îmbunătățirea condițiilor de viață a cetățenilor români de etnie romă, Ședința Camerei Deputaților din 19 aprilie 2023, <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=8530&idm=1,012&idl=1>.
  68. Manea, Cătălin-Zamfir, declarație politică referitoare la modificarea Proiectului de Lege al educației care vizează includerea, ca disciplină școlară, a „Istoriei robiei și deportării romilor”, Ședința Camerei Deputaților din 25 aprilie 2023,
  69. Manea, Cătălin-Zamfir, intervenție cu prilejul Zilei minorităților naționale, Ședința Camerei Deputaților din 17 decembrie 2024.

70. Manea, Cătălin-Zamfir. Declarație politică având ca obiect contribuția minorității rome la actul Marii Uniri. Stenogramele Camerei Deputaților, legislatura 2020–2024. Ședința Camerei Deputaților din 5 decembrie 2023,
71. Manea, Cătălin-Zamfir. Declarație politică având ca temă lansarea celui mai ambițios program social, cultural, politic din ultimii 30 de ani, intitulat „Romi pentru România”. Stenogramele Camerei Deputaților, legislatura 2020–2024. Ședința Camerei Deputaților din 8 noiembrie 2023. <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=8658&idm=1,01&idl=1>.
72. Manea, Cătălin-Zamfir. Declarație politică despre necesitatea dezbaterii și adoptării Legii privind statutul minorităților naționale. Stenogramele Camerei Deputaților, legislatura 2020–2024. Ședința Camerei Deputaților din 22 noiembrie 2023. <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=8666&idm=1,01&idl=1>
73. Ministerul Afacerilor Externe, *20 de ani de la adoptarea de către Consiliul Europei și ratificarea de către România a Convenției-Cadru pentru protecția minorităților naționale*, <https://www.mae.ro/node/31812>
74. Parlamentul European, Damian Drăghici,
75. Parlamentul European, Stenograma Dezbaterilor din 7 septembrie 2010, Strasbourg, Bruxelles, 2010, [https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/CRE-7-2010-09-07-ITM-011\\_RO.html](https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/CRE-7-2010-09-07-ITM-011_RO.html).
76. Parlamentul României – Camera Deputaților, Raportul Comisiei pentru Drepturile Omului, Culte și Problemele Minorităților Naționale, București, 22 martie 2011, [https://www.cdep.ro/comisii/drepturile\\_omului/pdf/2011/rp037.pdf](https://www.cdep.ro/comisii/drepturile_omului/pdf/2011/rp037.pdf).
77. Parlamentul României – Camera Deputaților, Ședința Camerei Deputaților din 5 aprilie 2011. Dezbaterile Propunerii legislative privind terminologia oficială utilizată pentru etnia Țiganilor (Pl-x 37/2011) (rămasă pentru votul final), Stenograme dezbateri parlamentare din legislatura 2008–2012, București, 5 aprilie 2011,
78. Parlamentul României – Camera Deputaților, Vot final. Respingere PL 37/2011 privind terminologia oficială utilizată pentru etnia Țiganilor, București, 5 aprilie 2011, <https://www.cdep.ro/pls/steno/evot2015.Nominal?idv=7811>.
79. Parlamentul României – Senat, Expunere de motive la Propunerea legislativă privind terminologia folosită pentru etnia Țiganilor (L44/2008), București, 2008, <https://www.senat.ro/legis/PDF/2008/08L044EM.PDF?nocache=true>.
80. Parlamentul României – Senat, Expunere de motive la Propunerea legislativă privind terminologia oficială utilizată pentru etnia Țiganilor (L731/2010), București, 2010, <https://www.cdep.ro/proiecte/2011/000/30/7/em37.pdf>.
81. Parlamentul României – Senat, Propunere legislativă privind terminologia folosită pentru etnia Țiganilor (L44/2008), București, 2008,
82. Parlamentul României – Senat, Propunere legislativă privind terminologia oficială utilizată pentru etnia Țiganilor (L731/2010), București, 2010,



83. Parlamentul României, *Legea nr. 178/2020 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 19/2020 privind organizarea și desfășurarea recensământului populației și locuințelor din România în anul 2021*,
84. Păun, Nicolae, „Declarație politică cu ocazia sărbătoririi ‘Zilei Internaționale a Romilor’”, Ședința Camerei Deputaților din 7 aprilie 2009, <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=6611&idm=1,19&idl=1>.
85. Păun, Nicolae, „Relatarea unor evenimente care au avut ca țintă izolarea sau segregarea cetățenilor români de etnie romă”, *Ședința Camerei Deputaților din 16 octombrie 2001*, Secțiunea: Intervenții ale deputaților. București: Camera Deputaților, 2001. <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=5163&idm=1,02&idl=1>.
86. Păun, Nicolae, intervenție cu ocazia comemorării „Zilei Dezrobirii”, Ședința Camerei Deputaților din 21 februarie 2012,
87. Portal legislativ, *Legea nr. 115 din 19 mai 2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali*, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/168136>.
88. Romani CRISS – Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii, Adresă către Institutul Național de Statistică, Agenția Națională pentru Romi, Departamentul pentru Relații Interetnice, Solicitare de informații cu privire la înregistrarea etniei populației rome vorbitoare de limbă maghiară (romungri/romi maghiarizați) sau turcă (horahane/romi turci), București, 2011.
89. Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA), *Prima ediție a sesiunii de comunicări științifice cu tematica “Gheorghianismul și fundamentele națiunii rome*, București, <https://snspa.ro/prima-editie-a-sesiunii-de-comunicari-stiintifice-cu-tematica-gheorghianismul-si-fundamentele-natiunii-rome/>.
90. Senatul României, Raportul Comun al Comisiei Egalității de Șanse și al Comisiei pentru Drepturile Omului, Culte și Problemele Minorităților Naționale, București, 7 februarie 2011, <https://www.senat.ro/legis/PDF/2010/10L731CR.PDF?nocache=true>.
91. Senatul României, Ședința Senatului din 6 mai 2008. Dezbaterile și respingerea Propunerii legislative privind terminologia folosită pentru etnia ȋiganilor (L44/2008), Stenograme dezbateri parlamentare din legislatura 2008–2012, București, 2008, <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno2015.stenograma?ids=6496&idm=33&idl=1>.
92. Senatul României, *Votul din 9 februarie 2011 asupra L731/2010. vot final*, București, 9 februarie 2011, <https://www.senat.ro/VoturiPlenDetaliu.aspx?AppID=721F002F-DD30-4323-91A1-1AE7EAAF63F0&Cod=15412&Data=2011-02-09>.
93. Uniunea Europeană, *Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=celex%3A32008F0913>.

94. Uniunea Europeană, *Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică*, <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj>.
95. Vasile, Daniel, Declarație politică despre modul abuziv, rasist și violent în care unii reprezentanți ai forțelor de ordine s-au manifestat față de romi, Ședința Camerei Deputaților din 22 aprilie 2020,
96. Yad Vashem, the World Holocaust Remembrance Center, *The report of the International Commission on the Holocaust in Romania*, <https://www.yadvashem.org/docs/international-commission-on-romania-holocaust.html>.

### **Lucrări/Prezentări în cadrul unor manifestări științifice**

1. Peter Neumann, „Mainstreaming Extremist Ideas and Narratives”, prezentare în cadrul Radicalization Awareness Network Cross – Cutting Event, 7 mai 2024, Radicalisation Awareness Network.

### **Lucrări nepublicate (manuscrise, draft-uri – în format fizic sau electronic)**

2. „Human Rights Assessment Report on the Situation of Roma in Romania”, Eugen Ghiță și Norina Elvira Herki, December 2021, unpublished report.

### **Interviuri semi-structurate**

3. Interviu, Secretar de Stat Departamentul pentru Relații Interetnice, noiembrie 2022.
4. Interviu președinte Alianța pentru Unitatea Romilor, noiembrie 2022.
5. Interviu consilier local rom, Partida Romilor Pro-Europa, noiembrie 2022.
6. Interviu cercetător Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale, autor Strategia de incluziune a romilor din județul Harghita, aprilie 2024.